

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/19-09/63

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 20. prosinca 2019.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, *Izvešće o obavljenoj financijskoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača za 2018.*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 54. stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima ("Narodne novine", broj 29/19 i 98/19), dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 20. prosinca 2019. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, glavni državni revizor.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 003-05/19-05/1

URBROJ: 613-01-01-19-15

Zagreb, 20. prosinca 2019.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	20-12-2019		
Klasifikacijska oznaka:	021-02/19-09/63		Org. jed.
Uredbeni broj:	613-19-01		Pril. Vrij.
			1 01

HRVATSKI SABOR
n/p Gordan Jandroković, predsjednik

Predmet: dostava izvješća

Poštovani,

u skladu s odredbom članka 54. stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19), u prilogu se dostavlja Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača za 2018.

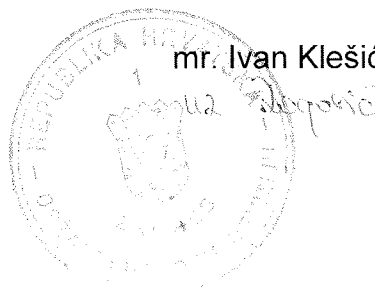
U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, u ime Državnog ureda za reviziju sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

S poštovanjem,

GLAVNI DRŽAVNI REVIZOR

mr. Ivan Klešić, dipl. oec.

Prilog: kao u dopisu

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH ZASTUPNIKA
I ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
IZABRANIH S LISTE GRUPE BIRAČA
ZA 2018.**

Zagreb, prosinac 2019.

SAŽETAK	i
1. PREDMET, CILJEVI, PODRUČJA I METODE REVIZIJE	3
2. KRITERIJI ZA IZRAŽAVANJE MIŠLJENJA	4
3. REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA	5
3.1. Prihodi	6
3.2. Rashodi	11
3.3. Imovina te obveze i vlastiti izvori	16
3.4. Nalaz revizije	18
3.5. Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije	26
4. REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA	28
4.1. Prihodi	28
4.2. Rashodi	29
4.3. Imovina te obveze i vlastiti izvori	30
4.4. Nalaz revizije	31
5. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	32
5.1. Političke stranke	33
5.2. Nezavisni zastupnici	40
5.3. Nezavisni vijećnici	41
ZAKLJUČAK	42

SAŽETAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 45 političkih stranaka i šest nezavisnih zastupnika, kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2018.

Također, obavljena je provjera dostavljanja godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika te članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača (kojima je mandat u tijeku), kao i objavljivanja financijskih izvještaja političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

Osim navedenog, obavljen je i uvid u financijske izvještaje za 43 izvanparlamentarne političke stranke te 59 članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača (koji do 3. lipnja 2019. nisu dostavili Državnom uredu za reviziju godišnje financijske izvještaje, godišnji program rada i financijski plan te izvještaj o primljenim donacijama, za 2018.).

S obzirom na to da su ukupni prihodi političkih stranaka za 2018. iznosili 112.524.051,00 kn, a ukupni rashodi 89.030.795,00 kn, višak prihoda na koncu 2018. iznosi 23.493.256,00 kn (36 političkih stranaka iskazalo je višak prihoda nad rashodima u iznosu 24.060.955,00 kn, a devet manjak u iznosu 567.699,00 kn). **O financijskim izvještajima političkih stranaka za 2018., izraženo je 27 bezuvjetnih i 18 uvjetnih mišljenja, a o usklađenosti poslovanja izraženo je 37 bezuvjetnih i osam uvjetnih mišljenja.** Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koje su utjecale na izražavanje mišljenja, odnose se na planiranje, financijske izvještaje, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, imovinu te obveze i vlastite izvore.

Prihodi nezavisnih zastupnika iznosili su 2.136.723,00 kn, a rashodi 1.848.545,00 kn te višak prihoda na koncu 2018. iznosi 288.178,00 kn. **O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja nezavisnih zastupnika izražena su bezuvjetna mišljenja.** Revizijom nezavisnih zastupnika nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koje bi utjecale na istinitost i realnost financijskih izvještaja te usklađenost poslovanja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni te drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređen okvir financijskog izvještavanja i poslovanje političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno:

- Godišnji program rada i financijski plan nisu doneseni pravodobno. Financijskim planom prihodi i rashodi nisu realno planirani, niti su planirani prema računima propisanim računskim planom, zbog čega nije osigurano praćenje izvršenja financijskog plana, a kod znatnijih odstupanja nisu donesene izmjene i dopune financijskog plana te nije sastavljeno obrazloženje financijskog plana. Godišnji program rada sadrži aktivnosti ali ne i ciljeve, planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvore financiranja te se ne prati ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenim godišnjim programoma rada.
- Temeljni financijski izvještaji nisu sastavljeni na propisan način, odnosno podaci iskazani u financijskim izvještajima nisu točni i istiniti, kao ni istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama, zbog čega ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja. Bilješke uz financijske izvještaje nisu potpune.
- U okviru računovodstvenog poslovanja utvrđeni su propusti i nepravilnosti u dijelu koji se odnosi na poslovne knjige i evidentiranje poslovnih događaja te popis imovine i obveza.

Pojedine pomoćne knjige nisu ustrojene i/ili poslovne knjige nisu uvezane, potpisane ni zaštićene elektroničkim potpisom. Pojedine političke stranke nisu evidentirale rashode prema rasporedu računa za neprofitne organizacije ili rashodi nisu evidentirani u izvještajnom razdoblju na koje se odnose ili su evidentirani na temelju plaćanja putem izvoda žiro računa. Poslovni događaji u pojedinim slučajevima evidentirani su bez vjerodostojne dokumentacije, odgovorna osoba nije prethodno ovjerila i kontrolirala knjigovodstvene isprave na temelju kojih su evidentirani poslovni događaji ili su poslovni događaji evidentirani na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih se ne može nedvojbeno utvrditi vrsta poslovnog događaja, odnosno pružene usluge, kao ni potvrditi da su financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. Blagajničko poslovanje nije vođeno uredno, a popis imovine i obveza nije obavljen u skladu s propisima.

- Prihodi i/ili potraživanja od jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje rada političke stranke te od članarina nisu evidentirani u poslovnim knjigama, ni iskazani u financijskim izvještajima. Evidencije o primljenim članarinama nisu vođene, niti su izdavane potvrde o njihovom primitku.
- Na pojedinim računima dobavljača (na temelju kojih su ostvareni rashodi za reprezentaciju) nije navedena aktivnost povodom koje je račun sastavljen, odnosno nije navedena aktivnost na koju se poslovni događaj odnosi te se ne može potvrditi jesu li sredstva korištena za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom. Utvrđeni su propusti i nepravilnosti kod obračuna putnih naloga za službena putovanja (pojedini putni nalozi ne sadrže svrhu putovanja, nemaju naznačena početna i završna stanja brojila ili razlika početnog i završnog stanja ne odgovara navedenom broju prijeđenih kilometara, a izvješća o službenom putovanju nisu sastavljena).

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju političkih stranaka i nezavisnih zastupnika, Državni ured za reviziju dao je naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela istinitom, pouzdanom i točnom iskazivanju sredstava, izvora sredstava te prihoda i rashoda u financijskim izvještajima kao i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima i učinkovitosti korištenja sredstava.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/19-03/52

URBROJ: 613-01-01-19-1

Zagreb, 13. prosinca 2019.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH ZASTUPNIKA I ČLANOVA
PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE)
SAMOUPRAVE IZABRANIH S LISTE GRUPE BIRAČA
ZA 2018.

U skladu s odredbama članka 31. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst, 2/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17)¹, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019., Državni ured za reviziju (dalje u tekstu: Ured) obavio je **financijsku reviziju političkih stranaka i nezavisnih zastupnika**.

Revizijom su obuhvaćene političke stranke i nezavisni zastupnici koji su u 2018. ostvarili prihode iznad 100.000,00 kn i to:

- 19 parlamentarnih² i 26 izvanparlamentarnih političkih stranaka te
- šest nezavisnih zastupnika.

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2018., za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača (dalje u tekstu: nezavisni vijećnici)³ nije obavljena, s obzirom da u 2018. nisu ostvarili prihode iznad 100.000,00 kn.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima koji su utvrđeni Zakonom o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 31/19) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

¹ Od 24. ožujka 2019. na snazi je Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (Narodne novine 29/19 i 98/19).

² Revizijom obuhvaćeno razdoblje (2018.) obuhvaća 9. saziv Hrvatskoga sabora, koji prema podacima s mrežne stranice Hrvatskoga sabora, na dan 18. studenoga 2019. ima 23 parlamentarne političke stranke. Revizijom nisu obuhvaćene četiri parlamentarne političke stranke, jer su dvije (Demokrati i Nezavisna lista mladih) ostvarile prihode manje od 100.000,00 kn (uz napomenu da su Demokrati upisani u Registar političkih stranaka 27. studenoga 2018.), a dvije su upisane u Registar političkih stranaka u 2019. (Nova politika je upisana u Registar političkih stranaka 5. lipnja 2019., a Stranka Ivana Pernara 27. kolovoza 2019.).

³ Prema odredbi članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019., nezavisni vijećnik znači član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabran s liste grupe birača.

Ured je obavio *provjeru dostave godišnjih financijskih izvještaja* 163 političke stranke, koje su bile obvezne dostaviti financijske izvještaje za 2018., šest nezavisnih zastupnika te 1 185 nezavisnih vijećnika kojima je mandat u tijeku.

Obavljena je i *provjera objave u propisanom roku* financijskih izvještaja političkih stranaka i nezavisnih zastupnika. Također, obavljen je i *uvid u financijske izvještaje* za 43 izvanparlamentarne političke stranke i 59 nezavisnih vijećnika kojima je mandat u tijeku⁴ (koji do 3. lipnja 2019. nisu Uredu dostavili godišnje financijske izvještaje, godišnji program rada i financijski plan te izvještaj o primljenim donacijama, za 2018.).

Postupci revizije provedeni su od 30. travnja do 10. prosinca 2019.

⁴ Za nezavisnog vijećnika kojemu je mandat istekao u veljači 2018., istek mandata bio je obuhvaćen uvidom u financijske izvještaje za 2017.

1. PREDMET, CILJEVI, PODRUČJA I METODE REVIZIJE

Predmet revizije bili su financijski izvještaji i poslovanje za 2018.

Ciljevi revizije bili su provjeriti:

- istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko računovodstvenim poslovanjem
- pravilnost stjecanja prihoda
- pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom (*političke stranke i nezavisnog zastupnika*) i statutom (*političke stranke*)
- pravilnost izvršenja drugih transakcija.

U postupku revizije:

- ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa
- provjereno je, jesu li političke stranke donijele kodeks etike i/ili druge dokumente kojima su određena pravila ponašanja, pravila za sprječavanje sukoba interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi političke stranke, a posebno članovi političke stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti te kako se navedena pravila primjenjuju u političkim i drugim aktivnostima u vezi s djelovanjem političke stranke
- uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja i podacima iz plana
- provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, pravila, procedura i drugih unutarnjih akata
- obavljena je detaljna provjera računa te računska točnost dokumentacije na temelju koje su evidentirani rashodi
- provjereni su podaci objavljeni na mrežnim stranicama političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

U skladu s odredbom članka 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju, po okončanju revizije sastavljena su pojedinačna izvješća o obavljenoj reviziji, koja sadrže:

- mišljenje o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja
- opis činjenica u vezi s djelokrugom i unutarnjim ustrojstvom te financijskim izvještajima
- ciljeve i područja revizije
- metode i postupke revizije
- nalaz, u kojem su opisane činjenice prema područjima na koja se odnose (uz svako područje dan je nalog, prijedlog ili mišljenje, odnosno preporuka za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i propusta)
- provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije (provjeru je li subjekt revizije postupio prema nalogima i preporukama koje je Ured dao u prošloj reviziji).

Mišljenja su izražena u standardiziranom obliku, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja te usklađena s ISSAI standardima. Kod izražavanja mišljenja, odlučujuću ulogu imao je prag značajnosti, koji je određen prema utvrđenoj metodologiji. Na određivanje praga značajnosti utjecali su značajnost nepravilnosti i propusta po vrijednosti i po prirodi ili sadržaju.

Značajnost po vrijednosti određuje se izravno, u apsolutnom iznosu i neizravno u postotku od ukupnih prihoda, rashoda ili vrijednosti imovine, a značajnost po prirodi ili sadržaju ovisi o vrsti poslovnih događaja koji su utjecali na podatke iskazane u financijskim izvještajima ili usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te unutarnjim aktima.

U skladu s navedenim, za financijske revizije političkih stranaka i nezavisnih zastupnika, kojima su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2018., izražena su dva mišljenja: jedno o financijskim izvještajima, a drugo o usklađenosti poslovanja.

2. KRITERIJI ZA IZRAŽAVANJE MIŠLJENJA

Mišljenja o financijskim izvještajima izražavaju se u odnosu na primjenjivi okvir financijskog izvještavanja za političke stranke i nezavisne zastupnike - Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14).

Mišljenja o usklađenosti poslovanja izražavaju se u odnosu na zakone, druge propise, unutarnje akte te planove i programe rada, koji sadrže potrebno, očekivano ili željeno stanje te daju okvir za procjenu i razumijevanje poslovanja političkih stranaka i nezavisnih zastupnika, utvrđivanje činjenica, donošenje zaključaka kao i davanje naloga i preporuka.

Kriterije za ocjenu usklađenosti poslovanja određuju sljedeći propisi i unutarnji akti:

- Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019.
- Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
- Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
- Pravilnik o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13), koji je bio na snazi do 1. kolovoza 2019.⁵
- Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 - ispravak)
- Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17 i 115/18)
- statut i program političke stranke, odnosno program rada za mandatno razdoblje (za nezavisne zastupnike na početku mandata)
- godišnji program rada i financijski plan.

⁵ Od 1. kolovoza 2019., na snagu je stupio Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19).

3. REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA

O financijskim izvještajima političkih stranaka za 2018. izraženo je:

- **27 bezuvjetnih i**
- **18 uvjetnih mišljenja.**

O usklađenosti poslovanja političkih stranaka za 2018. izraženo je:

- **37 bezuvjetnih i**
- **osam uvjetnih mišljenja.**

U tablici u nastavku navode se izražena mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja za 2018. te mišljenja iz prošle revizije (ako je obavljena), po političkim strankama. U odnosu na prošlu reviziju (2017.), za 38 političkih stranaka koje su obuhvaćene i revizijom za 2018., o financijskim izvještajima izražena su dva bezuvjetna mišljenja manje (dva uvjetna više), a o usklađenosti poslovanja tri bezuvjetna mišljenja više (tri uvjetna manje).

Tablica broj 1

Izražena mišljenja po političkim strankama

Redni broj	Politička stranka	Mišljenje za 2018.		Mišljenje iz prošle revizije	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja	o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
	1	2	3	4	5
1.	Abeceda demokracije (Abeceda)	bezuovjetno	uvjetno	bezuovjetno	uvjetno
2.	Akcija mladih (AM)	uvjetno	bezuovjetno	uvjetno	uvjetno
3.	Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)	uvjetno	bezuovjetno	uvjetno	uvjetno
4.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)	uvjetno	uvjetno	uvjetno	uvjetno
5.	Bruna Esih - Zlatko Hasanbegović: Neovisni za Hrvatsku (Neovisni za Hrvatsku)	uvjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
6.	Dubrovačka stranka (DUSTRA)	uvjetno	bezuovjetno	uvjetno	uvjetno
7.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
8.	Duspara Mirko - Nezavisna lista (Duspara Mirko-NL)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
9.	Građansko-liberalni savez (Glas)	uvjetno	bezuovjetno	-	-
10.	HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
11.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
12.	Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
13.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	uvjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
14.	Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
15.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	uvjetno	bezuovjetno	uvjetno	uvjetno
16.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSL)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
17.	Hrvatska stranka prava (HSP)	uvjetno	uvjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
18.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	uvjetno	uvjetno	uvjetno	uvjetno
19.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	uvjetno	bezuovjetno	uvjetno	bezuovjetno
20.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
21.	Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)	bezuovjetno	bezuovjetno	uvjetno	bezuovjetno
22.	Istarski demokratski sabor (IDS)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
23.	Moderna demokratska snaga (MODES)	uvjetno	bezuovjetno	-	-
24.	Most nezavisnih lista (MOST)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
25.	Mreža nezavisnih lista (MREŽA)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
26.	Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)	uvjetno	bezuovjetno	uvjetno	bezuovjetno
27.	Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
28.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	bezuovjetno	bezuovjetno	uvjetno	uvjetno
29.	Nezavisna lista Višnjan (NLV)	bezuovjetno	bezuovjetno	-	-
30.	Nezavisna lista Zagreb (NLZG)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
31.	Nova Ljevica (NL)	uvjetno	uvjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
32.	Pametno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno
33.	Primorsko goranski savez (PGS)	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno	bezuovjetno

Redni broj	Politička stranka	Mišljenje za 2018.		Mišljenje iz prošle revizije	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja	o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
	1	2	3	4	5
34.	Promijenimo Hrvatsku (PH)	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno
35.	Radnička fronta (RF)	bezuvjetno	uvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno
36.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno
37.	Snaga - Stranka narodnog i građanskog aktivizma (Snaga)	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno
38.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno
39.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	bezuvjetno	uvjetno	bezuvjetno	uvjetno
40.	Unija Kvarnera (UNIJA)	uvjetno	bezuvjetno	-	-
41.	Zagreb je naš!	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno	bezuvjetno
42.	Zeleni savez (Zeleni)	uvjetno	uvjetno	uvjetno	uvjetno
43.	Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)	uvjetno	bezuvjetno	uvjetno	uvjetno
44.	Željko Lacković - Nezavisne liste	bezuvjetno	bezuvjetno	-	-
45.	Živi zid	uvjetno	bezuvjetno	uvjetno	bezuvjetno

3.1. Prihodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2018., revizijom obuhvaćene političke stranke iskazale su ukupne prihode u iznosu 112.524.051,00 kn, koji se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu 51.634.668,00 kn, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: lokalne jedinice) u iznosu 39.646.524,00 kn, prihode od članarina u iznosu 12.744.982,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 4.616.682,00 kn te druge prihode u iznosu 3.881.195,00 kn.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim prihodima revizijom obuhvaćenih političkih stranaka za 2018., prema vrstama.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi političkih stranaka za 2018., prema vrstama

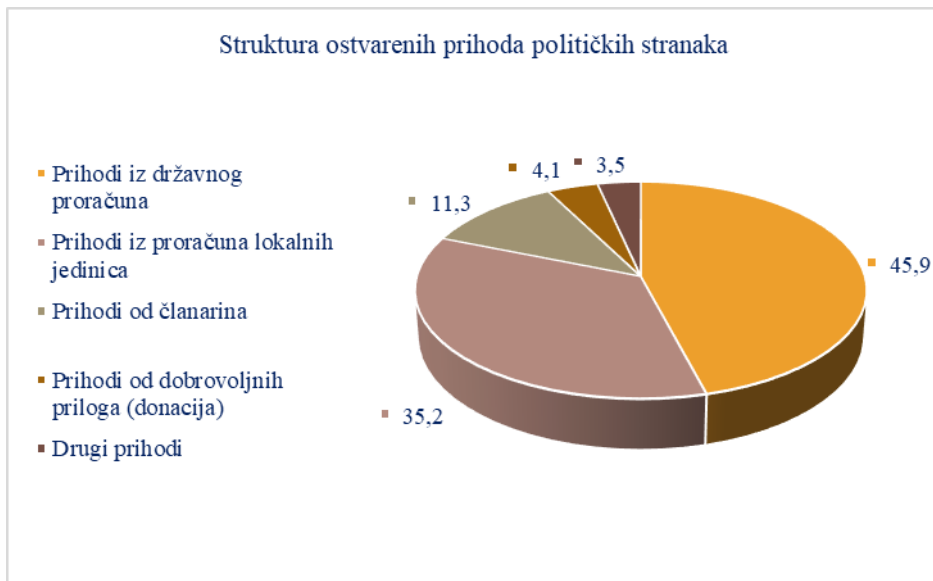
u kn

Redni broj	Politička stranka	Prihodi iz državnog proračuna	Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica	Prihodi od članarina	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7	8
Parlamentarne stranke								
1.	Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)	349.828,00	1.413.442,00	80.410,00	241.504,00	489,00	2.085.673,00	1,9
2.	Bruna Esih - Zlatko Hasanbegović: Neovisni za Hrvatsku (Neovisni za Hrvatsku)	0,00	0,00	0,00	201.666,00	775,00	202.441,00	0,2
3.	Gradansko-liberalni savez (Glas)	0,00	0,00	101.582,00	104.362,00	0,00	205.944,00	0,2
4.	HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku	349.828,00	98.245,00	11.500,00	3.201,00	83,00	462.857,00	0,4
5.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	20.325.029,00	13.746.056,00	7.612.708,00	654.684,00	648.231,00	42.986.708,00	38,2
6.	Hrvatska demokrišćanska stranka (HDS)	699.657,00	76.213,00	0,00	0,00	42,00	775.912,00	0,7
7.	Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)	3.358.352,00	1.946.817,00	813.857,00	1.561.900,00	347.114,00	8.028.040,00	7,1
8.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	1.784.125,00	2.605.983,00	649.772,00	5.450,00	9.176,00	5.054.506,00	4,5
9.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLs)	349.828,00	759.205,00	23.777,00	6.484,00	5.533,00	1.144.827,00	1,0
10.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	699.657,00	1.232.531,00	149.281,00	11.000,00	30.852,00	2.123.321,00	1,9
11.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSsB)	349.828,00	215.902,00	29.197,00	0,00	5.712,00	600.639,00	0,5
12.	Istarski demokratski sabor (IDS)	1.049.485,00	2.422.576,00	725.061,00	4.073,00	108.999,00	4.310.194,00	3,8
13.	Most nezavisnih lista (MOST)	5.002.546,00	2.206.066,00	46.390,00	15.328,00	65.296,00	7.335.626,00	6,5
14.	Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)	349.829,00	326.842,00	193.394,00	32.042,00	76.139,00	978.246,00	0,9
15.	Promijenimo Hrvatsku (PH)	699.657,00	0,00	740,00	600,00	240,00	701.237,00	0,6
16.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	1.049.485,00	546.963,00	193.857,00	0,00	53,00	1.790.358,00	1,6
17.	Snaga - Stranka narodnog i građanskog aktivizma (Snaga)	349.828,00	0,00	1.460,00	560,00	272,00	352.120,00	0,3
18.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	13.468.393,00	6.699.363,00	1.806.130,00	137.306,00	2.139.016,00	24.250.208,00	21,6
19.	Živi zid	1.049.485,00	947.018,00	41.035,00	80.121,00	10.414,00	2.128.073,00	1,9
	Ukupno	51.284.840,00	35.243.222,00	12.480.151,00	3.060.281,00	3.448.436,00	105.516.930,00	93,8
Izvanparlamentarne stranke								
1.	Abeceda demokracije (Abeceda)	349.828,00	0,00	0,00	0,00	0,00	349.828,00	0,3
2.	Akcija mladih (AM)	0,00	458.215,00	0,00	0,00	4.747,00	462.962,00	0,4
3.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)	0,00	31.936,00	0,00	0,00	75.002,00	106.938,00	0,1
4.	Dubrovačka stranka (DUSTRA)	0,00	0,00	19.900,00	130.200,00	2.178,00	152.278,00	0,1
5.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	0,00	188.400,00	0,00	200,00	70,00	188.670,00	0,2
6.	Duspara Mirko - Nezavisna lista (Duspara Mirko-NL)	0,00	0,00	11.150,00	258.633,00	22,00	269.805,00	0,2
7.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	0,00	0,00	1.795,00	187.032,00	101,00	188.928,00	0,2
8.	Hrvatska stranka prava (HSP)	0,00	299.689,00	28.350,00	34.050,00	414,00	362.503,00	0,3
9.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	0,00	277.073,00	30.625,00	1.400,00	50.840,00	359.938,00	0,3
10.	Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)	0,00	203.552,00	6.780,00	0,00	6.814,00	217.146,00	0,2
11.	Moderna demokratska snaga (MODES)	0,00	90.348,00	300,00	0,00	24.511,00	115.159,00	0,1
12.	Mreža nezavisnih lista (MREŽA)	0,00	133.521,00	0,00	0,00	438,00	133.959,00	0,1
13.	Naprijed Hrvatska! - Progressivni savez (Naprijed Hrvatska!)	0,00	51.234,00	11.000,00	190.975,00	0,00	253.209,00	0,2
14.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	0,00	134.568,00	0,00	0,00	141,00	134.709,00	0,1
15.	Nezavisna lista Višnjani (NLV)	0,00	0,00	0,00	308.750,00	3,00	308.753,00	0,3
16.	Nezavisna lista Zagreb (NLZG)	0,00	210.057,00	0,00	0,00	46,00	210.103,00	0,2

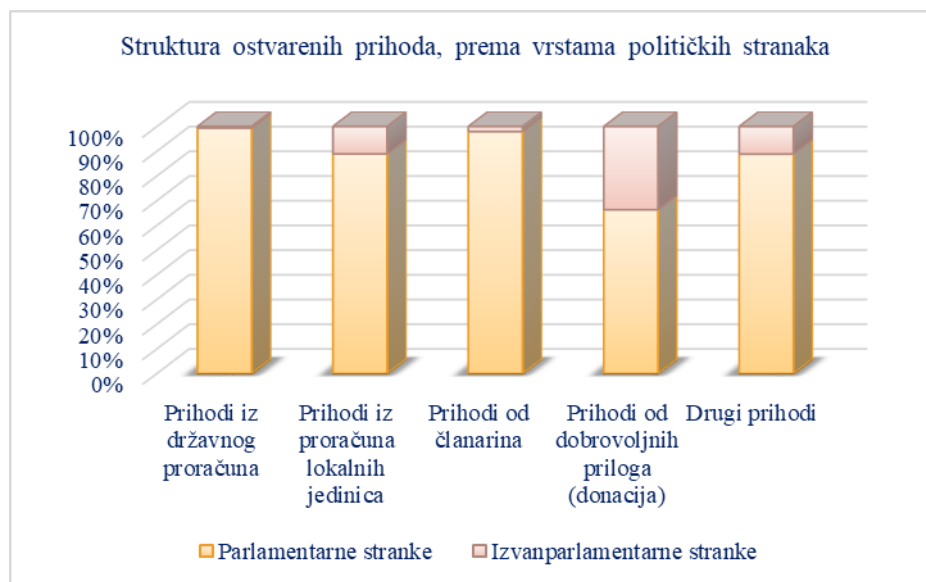
Redni broj	Politička stranka	Prihodi iz državnog proračuna	Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica	Prihodi od članarina	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7	8
17.	Nova Ljevica (NL)	0,00	56.357,00	14.377,00	32.467,00	0,00	103.201,00	0,1
18.	Pametno	0,00	756.960,00	43.773,00	45.687,00	173,00	846.593,00	0,8
19.	Primorsko goranski savez (PGS)	0,00	376.976,00	26.256,00	3.880,00	1.991,00	409.103,00	0,4
20.	Radnička fronta (RF)	0,00	51.233,00	52.714,00	48.456,00	85,00	152.488,00	0,1
21.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	0,00	23.954,00	660,00	0,00	164.700,00	189.314,00	0,2
22.	Unija Kvarnera (UNIJA)	0,00	111.456,00	9.100,00	0,00	3,00	120.559,00	0,1
23.	Zagreb je naš!	0,00	51.233,00	8.051,00	129.871,00	144,00	189.299,00	0,2
24.	Zeleni savez (Zeleni)	0,00	36.892,00	0,00	0,00	100.329,00	137.221,00	0,1
25.	Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)	0,00	859.648,00	0,00	0,00	7,00	859.655,00	0,8
26.	Željko Lacković - Nezavisne liste	0,00	0,00	0,00	184.800,00	0,00	184.800,00	0,1
	Ukupno	349.828,00	4.403.302,00	264.831,00	1.556.401,00	432.759,00	7.007.121,00	6,2
	SVEUKUPNO	51.634.668,00	39.646.524,00	12.744.982,00	4.616.682,00	3.881.195,00	112.524.051,00	100,0

U grafičkom prikazu broj 1 daje se struktura ostvarenih prihoda političkih stranaka za 2018., a u grafičkom prikazu broj 2 struktura ostvarenih prihoda, prema vrstama političkih stranaka.

Grafički prikaz broj 1

Grafički prikaz broj 2

Iz grafičkih prikaza vidljivo je da kod političkih stranaka najveći udjel u ukupnim prihodima imaju prihodi iz državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica te da su znatnije ostvareni prihodi parlamentarnih političkih stranaka.

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu 51.634.668,00 kn, odnose se na prihode za financiranje redovnog poslovanja. Navedeni prihodi ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 10/18), koju je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora u siječnju 2018., a prema kojoj su političkim strankama raspoređena sredstva u navedenom iznosu za 145 zastupničkih mjesta u Hrvatskom saboru. Sredstva su doznačavana na račune političkih stranaka u skladu s navedenom Odlukom.

Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica ostvareni u iznosu 39.646.524,00 kn, odnose se na sredstva koja su lokalne jedinice rasporedile političkim strankama za financiranje redovnog rada u iznosu 39.623.424,00 kn te naknadu troškova izborne promidžbe (za prijevremene izbore za članove općinskog vijeća lokalne jedinice te izbore za vijeća mjesnih odbora) u iznosu 23.100,00 kn. Prihodi za financiranje redovnog rada ostvareni su na temelju odluka predstavničkih tijela lokalnih jedinica, u skladu s odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, prema kojima pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabrani s liste grupe birača. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna lokalne jedinice, prema odredbi članka 5. stavka 1. navedenog Zakona, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Političke stranke su u financijskim izvještajima za 2018., iskazale prihode od članarina u iznosu 12.744.982,00 kn. Članarina je, prema Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke stranke. Navedeni prihodi odnose se na 32 političke stranke (17 parlamentarnih i 15 izvanparlamentarnih). Prihode od članarina nije iskazalo trinaest političkih stranaka (dvije parlamentarne i jedanaest izvanparlamentarnih).

Prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu stjecati dobrovoljne priloge (donacije), koje čine povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci za njezin politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe. Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2018., političke stranke su ostvarile prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 4.616.682,00 kn, a prema izvještajima o ostvarenim donacijama za potporu političkog djelovanja u iznosu 3.572.618,00 kn. Razlika u iznosu 1.044.064,00 kn, odnosi se na pogrešno evidentirane prihode iz proračuna lokalne jedinice za redovito godišnje financiranje u iznosu 1.052.315,00 kn (DUSPARA MIRKO-NL, DUSTRA, HKS, NLV, Željko Lacković - Nezavisne liste), dobrovoljne priloge (donacije) ostvarene u 2017. u iznosu 1.400,00 kn (HSP AS) te manje evidentirane prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 9.651,00 kn (Neovisni za Hrvatsku). Ostvareni prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), odnose se na primljene dobrovoljne priloge (donacije) u novcu u iznosu 3.286.540,00 kn i u proizvodima ili uslugama u vrijednosti 286.078,00 kn. Političke stranke su u 2018. primile dobrovoljne priloge (donacije) od 772 fizičke osobe u iznosu 2.420.507,00 kn te 76 pravnih osoba u iznosu 1.152.111,00 kn.

Drugi prihodi ostvareni u iznosu 3.881.195,00 kn, odnose se, između ostalog, na prihode od imovine (kamate, tečajne razlike), prihode od drugih političkih stranaka (s kojima je politička stranka sudjelovala na lokalnim izborima prethodne godine za financiranje izborne promidžbe na temelju sporazuma o zajedničkom izlasku na lokalne izbore), naknade po sudskim presudama i prihode od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo.

3.2. Rashodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2018., revizijom obuhvaćene političke stranke iskazale su ukupne rashode u iznosu 89.030.795,00 kn, a odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 26.541.898,00 kn, rashode za promidžbu i informiranje u iznosu 6.964.072,00 kn, druge materijalne rashode u iznosu 46.322.805,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 1.961.598,00 kn, financijske rashode u iznosu 1.759.102,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 2.104.682,00 kn te druge rashode u iznosu 3.376.638,00 kn.

S obzirom na to da su ukupni prihodi političkih stranaka za 2018. iznosili 112.524.051,00 kn, a ukupni rashodi 89.030.795,00 kn, višak prihoda na koncu 2018. iznosi 23.493.256,00 kn (36 političkih stranaka iskazalo je višak prihoda nad rashodima u iznosu 24.060.955,00 kn, a devet manjak u iznosu 567.699,00 kn). Manjak prihoda nad rashodima političke stranke podmirile su iz viška prihoda prenesenih iz prethodnih godina ili su planirale pokriti manjak u sljedećem razdoblju.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim rashodima revizijom obuhvaćenih političkih stranaka za 2018., prema vrstama.

Tablica broj 3

Ostvareni rashodi političkih stranaka za 2018., prema vrstama

u kn

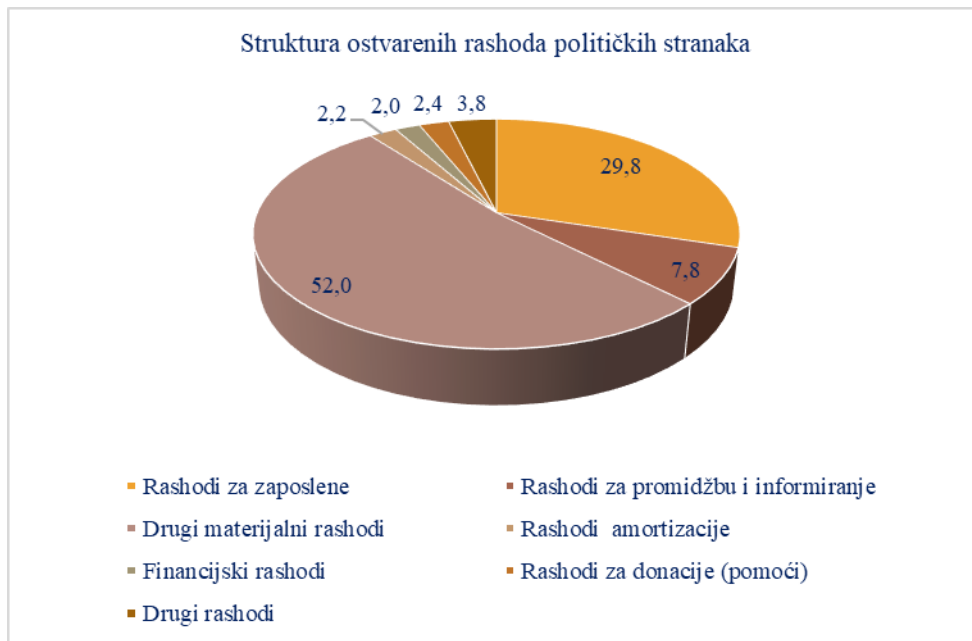
Redni broj	Politička stranka	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %	Višak/manjak
			Rashodi za promidžbu i informiranje	Drugi materijalni rashodi							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Parlamentarne stranke											
1.	Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)	17.286,00	72.451,00	769.600,00	5.084,00	8.689,00	847,00	122.470,00	996.427,00	1,1	1.089.246,00
2.	Bruna Esih - Zlatko Hasanbegović: Neovisni za Hrvatsku (Neovisni za Hrvatsku)	3.456,00	1.338,00	83.459,00	10.446,00	1.695,00	0,00	0,00	100.394,00	0,1	102.047,00
3.	Građansko-liberalni savez (Glas)	55.508,00	18.281,00	113.003,00	13.591,00	1.594,00	0,00	0,00	201.977,00	0,2	3.967,00
4.	HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku	121.853,00	44.981,00	304.050,00	3.300,00	6.347,00	0,00	4.248,00	484.779,00	0,6	-21.922,00
5.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	9.187.622,00	2.491.333,00	15.437.976,00	591.874,00	184.607,00	1.431.047,00	825.608,00	30.150.067,00	33,9	12.836.641,00
6.	Hrvatska demokrišćanska stranka (HDS)	0,00	88.982,00	513.528,00	6.752,00	2.738,00	0,00	0,00	612.000,00	0,7	163.912,00
7.	Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)	3.214.200,00	423.921,00	2.802.389,00	232.505,00	118.272,00	17.109,00	312.544,00	7.120.940,00	8,0	907.100,00
8.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	1.358.205,00	112.988,00	1.858.015,00	24.181,00	114.601,00	12.717,00	1.248.830,00	4.729.537,00	5,3	324.969,00
9.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HLSL)	278.353,00	81.529,00	689.823,00	42.829,00	7.197,00	3.000,00	89.155,00	1.191.886,00	1,3	-47.059,00
10.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	391.270,00	56.830,00	1.449.359,00	27.230,00	23.257,00	4.500,00	45.810,00	1.998.256,00	2,3	125.065,00
11.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	170.939,00	0,00	224.008,00	61.700,00	19.924,00	4.000,00	0,00	480.571,00	0,5	120.068,00
12.	Istarski demokratski sabor (IDS)	810.244,00	172.609,00	1.659.997,00	26.328,00	16.572,00	6.000,00	1.189,00	2.692.939,00	3,0	1.617.255,00
13.	Most nezavisnih lista (MOST)	2.412.718,00	531.038,00	4.124.801,00	127.304,00	5.816,00	146.153,00	3.561,00	7.351.391,00	8,3	-15.765,00
14.	Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)	157.009,00	41.673,00	278.466,00	5.432,00	16.533,00	647,00	30.475,00	530.235,00	0,6	448.011,00
15.	Promijenimo Hrvatsku (PH)	160.539,00	328.644,00	131.915,00	6.611,00	1.425,00	5.543,00	278,00	634.955,00	0,7	66.282,00
16.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	818.899,00	86.322,00	834.952,00	35.610,00	46.123,00	148.860,00	0,00	1.970.766,00	2,2	-180.408,00
17.	Snaga - Stranka narodnog i građanskog aktivizma (Snaga)	60.701,00	2.162,00	109.106,00	7.296,00	970,00	20.000,00	0,00	200.235,00	0,2	151.885,00
18.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	5.829.563,00	1.346.888,00	11.142.005,00	487.810,00	923.433,00	70.777,00	548.110,00	20.348.586,00	22,9	3.901.622,00
19.	Živi zid	397.284,00	473.645,00	1.042.551,00	74.553,00	18.160,00	53.151,00	9.032,00	2.068.376,00	2,3	59.697,00
	Ukupno	25.445.649,00	6.375.615,00	43.569.003,00	1.790.436,00	1.517.953,00	1.924.351,00	3.241.310,00	83.864.317,00	94,2	21.652.613,00
Izvanparlamentarne stranke											
1.	Abeceda demokracije (Abeceda)	138.978,00	94.046,00	131.192,00	18.947,00	3.223,00	0,00	62,00	386.448,00	0,4	-36.620,00
2.	Akcija mladih (AM)	96.754,00	12.855,00	132.849,00	0,00	8.839,00	15.000,00	4.331,00	270.628,00	0,3	192.334,00
3.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)	0,00	1.964,00	44.464,00	18.313,00	5.710,00	0,00	3.995,00	74.446,00	0,1	32.492,00
4.	Dubrovačka stranka (DUSTRA)	0,00	17.750,00	31.834,00	0,00	2.168,00	36.800,00	10.665,00	99.217,00	0,1	53.061,00
5.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	0,00	3.810,00	88.988,00	0,00	743,00	0,00	5.887,00	99.428,00	0,1	89.242,00
6.	Duspara Mirko - Nezavisna lista (Duspara Mirko-NL)	0,00	2.018,00	44.746,00	1.978,00	1.049,00	54.000,00	0,00	103.791,00	0,1	166.014,00
7.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	0,00	10.455,00	130.473,00	0,00	866,00	1.500,00	0,00	143.294,00	0,2	45.634,00
8.	Hrvatska stranka prava (HSP)	184.575,00	4.122,00	170.766,00	3.311,00	32.678,00	0,00	0,00	395.452,00	0,5	-32.949,00
9.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	163.118,00	3.627,00	167.726,00	312,00	31.177,00	0,00	18.320,00	384.280,00	0,4	-24.342,00
10.	Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)	0,00	22.079,00	304.590,00	25.861,00	4.202,00	2.000,00	2.200,00	360.932,00	0,4	-143.786,00
11.	Moderna demokratska snaga (MODES)	52.740,00	7.500,00	37.459,00	0,00	856,00	0,00	0,00	98.555,00	0,1	16.604,00

Redni broj	Politička stranka	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %	Višak/manjak
			Rashodi za promidžbu i informiranje	Drugi materijalni rashodi							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12.	Mreža nezavisnih lista (MREŽA)	0,00	2.532,00	91.166,00	0,00	869,00	1.500,00	416,00	96.483,00	0,1	37.476,00
13.	Naprijed Hrvatska! - Progressivni savez (Naprijed Hrvatska!)	0,00	4.054,00	71.652,00	42.321,00	2.356,00	0,00	0,00	120.383,00	0,1	132.826,00
14.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	0,00	25.599,00	156.961,00	7.851,00	846,00	8.300,00	0,00	199.557,00	0,2	-64.848,00
15.	Nezavisna lista Višnjan (NLV)	0,00	2.888,00	12.811,00	0,00	446,00	0,00	0,00	16.145,00	0,0	292.608,00
16.	Nezavisna lista Zagreb (NLZG)	41.272,00	10.287,00	131.323,00	11.510,00	1.970,00	0,00	0,00	196.362,00	0,2	13.741,00
17.	Nova Ljevica (NL)	0,00	1.994,00	62.879,00	0,00	997,00	11.343,00	0,00	77.213,00	0,1	25.988,00
18.	Pametno	197.248,00	152.755,00	209.442,00	0,00	2.801,00	17.000,00	0,00	579.246,00	0,7	267.347,00
19.	Primorsko goranski savez (PGS)	70.783,00	35.276,00	159.940,00	3.224,00	2.215,00	0,00	195,00	271.633,00	0,3	137.470,00
20.	Radnička fronta (RF)	0,00	9.650,00	53.745,00	3.157,00	1.055,00	11.288,00	4.409,00	83.304,00	0,1	69.184,00
21.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	0,00	0,00	141.092,00	2.881,00	6.914,00	0,00	0,00	150.887,00	0,2	38.427,00
22.	Unija Kvarnera (UNIJA)	0,00	40.100,00	55.591,00	1.305,00	700,00	0,00	0,00	97.696,00	0,1	22.863,00
23.	Zagreb je naš!	0,00	1.616,00	16.545,00	0,00	1.045,00	0,00	0,00	19.206,00	0,0	170.093,00
24.	Zeleni savez (Zeleni)	0,00	0,00	74.811,00	0,00	14.156,00	0,00	1.125,00	90.092,00	0,1	47.129,00
25.	Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)	150.781,00	59.921,00	214.028,00	30.191,00	112.187,00	4.100,00	83.723,00	654.931,00	0,8	204.724,00
26.	Željko Lacković - Nezavisne liste	0,00	61.559,00	16.729,00	0,00	1.081,00	17.500,00	0,00	96.869,00	0,1	87.931,00
	Ukupno	1.096.249,00	588.457,00	2.753.802,00	171.162,00	241.149,00	180.331,00	135.328,00	5.166.478,00	5,8	1.840.643,00
	SVEUKUPNO	26.541.898,00	6.964.072,00	46.322.805,00	1.961.598,00	1.759.102,00	2.104.682,00	3.376.638,00	89.030.795,00	100,0	23.493.256,00

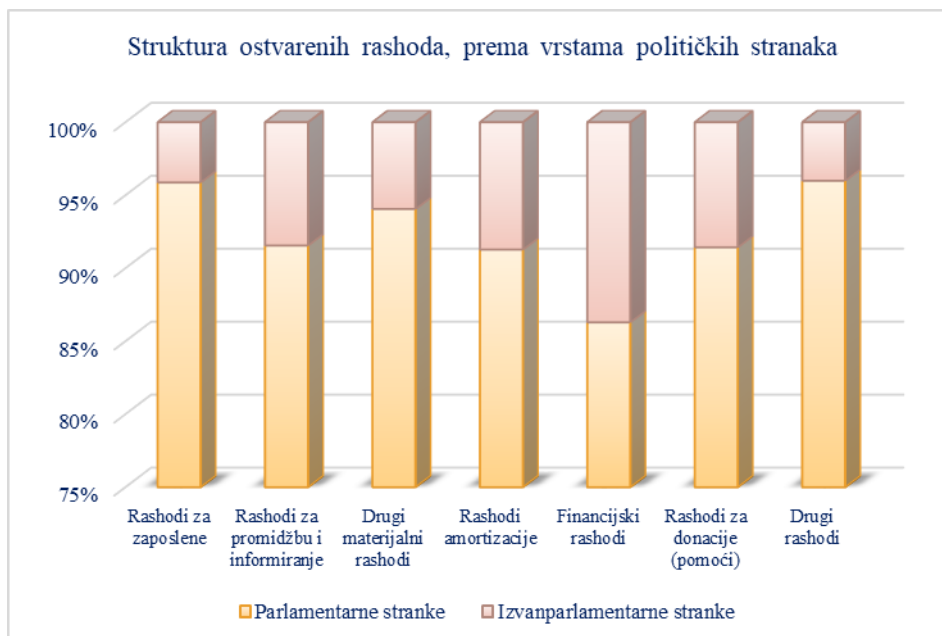
* Višak/manjak utvrđen je kao razlika ukupnih prihoda (Tablica broj 2, stupac 7) i ukupnih rashoda (Tablica broj 3, stupac 9)

U grafičkom prikazu broj 3 daje se struktura ostvarenih rashoda političkih stranaka za 2018., a u grafičkom prikazu broj 4 struktura ostvarenih rashoda, prema vrstama političkih stranaka.

Grafički prikaz broj 3

Grafički prikaz broj 4

Iz grafičkih prikaza vidljivo je da kod političkih stranaka najveći udjel u ukupnim rashodima imaju materijalni rashodi i rashodi za zaposlene te da su znatnije ostvareni rashodi parlamentarnih političkih stranaka.

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 26.541.898,00 kn, odnose se na plaće 221 zaposlenika političkih stranaka, od čega je 209 u parlamentarnim političkim strankama, a 12 u izvanparlamentarnim političkim strankama. Odnose se na plaće za redovan rad, doprinose na plaće te druge rashode za zaposlene (božićnice, jubilarne nagrade, regres, darove djeci zaposlenika, potpore za novorođeno dijete i potpore u slučaju smrti člana uže obitelji). Plaće su obračunane u skladu s unutarnjim aktima te propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća i drugih naknada zaposlenima.

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni u iznosu 6.964.072,00 kn (za redovne aktivnosti političkih stranaka u iznosu 6.942.345,00 kn i lokalne izbore u iznosu 21.727,00 kn), između ostalog, odnose se na marketinške usluge u vezi s promocijom političke stranke putem elektronskih i tiskovnih medija (između ostalog, promocija na društvenim mrežama, press clipping, ispitivanje javnog mijenja, božićne i uskrсне čestitke, obilježavanje obljetnica povijesnih događaja i osoba, usluge koordinacije terenskog istraživanja javnog mijenja) te nabavu promidžbenog materijala (kalendari, majice, letci, zastavice, transparenti, baloni, kemijske olovke, upaljači, knjige, zahvalnice i drugo).

Drugi materijalni rashodi ostvareni u iznosu 46.322.805,00 kn, odnose se na rashode za reprezentaciju (redovno poslovanje političkih stranaka, susreti članova, motivacijski skupovi, obilježavanje praznika, značajnih obljetnica i događanja, izvještajna konvencija, sastanci zastupnika, koordinacije i drugo), intelektualne i osobne usluge (između ostalog, usluge studentskih servisa za rad u pozivnom i info centrima te druge administrativne poslove, autorske honorare, ugovore o djelu, konzultantske i savjetničke usluge, odvjetničke, javnobilježničke i knjigovodstvene usluge), usluge telefona, pošte i prijevoza, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, zakupnine i najamnine (najam poslovnih prostora i javnih površina, najam opreme i vozila u službene svrhe, troškovi operativnog leasinga), naknade troškova zaposlenima, uredski materijal i druge materijalne rashode (literatura, materijal i sredstva za čišćenje i održavanje te drugi materijal za potrebe redovnog poslovanja političkih stranaka), energiju (gorivo, plin i električna energija), komunalne usluge (opskrba vodom, odlaganje otpada i druge naknade), tisak i uvezivanje, računalne usluge, troškove čišćenja poslovnih prostora te druge nespomenute materijalne rashode (između ostalog, registracija i tehnički pregled vozila, premije osiguranja, članarine, usluge tjelesne zaštite, radiotelevizijske pristojbe i naknade za autoceste).

Rashodi amortizacije ostvareni u iznosu 1.961.598,00 kn, odnose se na trošak nabave dugotrajne imovine koja se amortizira u vijeku uporabe prema propisanim stopama amortizacije (građevinski objekti, računalna oprema, uredski namještaj i oprema, komunikacijski uređaji, vozila i druga imovina u vlasništvu političkih stranaka). Obračun amortizacije obavljen je prema odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i Računskom planu.

Financijski rashodi ostvareni u iznosu 1.759.102,00 kn, odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa, kamate za primljene kredite od poslovnih banaka, zatezne kamate i negativne tečajne razlike.

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu 2.104.682,00 kn, odnose se na donacije (pomoći) zakladama, građanima i udrugama te drugim interesnim i ugroženim skupinama u okviru planiranih aktivnosti političkih stranaka na temelju zamolbi, zapisnika i odluka, uz koje su priloženi računi.

Drugi rashodi ostvareni u iznosu 3.376.638,00 kn, između ostalog, odnose se na kazne i ovrhe (troškove po izvansudskoj nagodbi), novčane kazne po prekršajnim postupcima i pristojbe, transfere gradonačelnicima i načelnicima, otpisana potraživanja, naknade štete fizičkim i pravnim osobama na temelju ugovornih obveza te ostala porezna davanja.

3.3. Imovina te obveze i vlastiti izvori

Na dan 31. prosinca 2018., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora političkih stranaka obuhvaćenih revizijom iskazana je u iznosu 105.966.107,00 kn. Vrijednosno značajniju imovinu te obveze i vlastite izvore u ukupnom iznosu 99.620.750,00 kn ili 94,0 % iskazale su parlamentarne političke stranke, dok su izvanparlamentarne političke stranke iskazale imovinu te obveze i vlastite izvore u iznosu 6.345.357,00 kn ili 6,0 % ukupno iskazane vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora.

U tablici broj 4 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora političkih stranaka koncem 2018.

Tablica broj 4

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora političkih stranaka koncem 2018.

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2018.	Udjel u %
	1	2	3
1.	Nefinancijska imovina	48.353.497,00	45,6
1.1.	Neproizvedena dugotrajna imovina	3.918.375,00	3,7
1.2.	Proizvedena dugotrajna imovina	44.393.306,00	41,9
1.3.	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	40.722,00	0,0
1.4.	Sitni inventar	1.094,00	0,0
2.	Financijska imovina	57.612.610,00	54,4
2.1.	Novac u banci i blagajni	30.321.164,00	28,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika, potraživanja za više plaćene poreze i drugo	4.886.304,00	4,6
2.3.	Zajmovi	253.698,00	0,3
2.4.	Dionice i udjeli u glavnici	1.372.200,00	1,3
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	11.669.839,00	11,0
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda (aktivna vremenska razgraničenja)	9.109.405,00	8,6
	Ukupno imovina (1.+2.)	105.966.107,00	100,0
3.	Obveze	51.996.850,00	49,1
3.1.	Obveze za rashode	18.949.101,00	17,9
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	12.198.756,00	11,5
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućeg razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja)	20.848.993,00	19,7
4.	Vlastiti izvori	53.969.257,00	50,9
	Ukupno obveze i vlastiti izvori (3.+4.)	105.966.107,00	100,0
	Izvanbilančni zapisi	7.609.084,00	-

Nefinancijska imovina u vrijednosti 48.353.497,00 kn, odnosi se na vrijednost neproizvedene dugotrajne imovine (zemljišta, nematerijalna imovina, osnivački izdaci) u iznosu 3.918.375,00 kn, proizvedene dugotrajne imovine (poslovni i građevinski objekti, uredska oprema i namještaj, komunikacijska, računalna i druga oprema, oprema i uređaji za održavanje i zaštitu te druge namjene, umjetnička djela i druge izložbene vrijednosti, prijevozna sredstva, ulaganja u računalne programe) u iznosu 44.393.306,00 kn, plemenite metale i ostale pohranjene vrijednosti (pohranjene knjige) u iznosu 40.722,00 kn te sitni inventar u iznosu 1.094,00 kn, nakon izvršenog ispravka vrijednosti, koja je nabavljena tijekom 2018. i prethodnih godina.

U okviru financijske imovine, vrijednosno najznačajniji je novac u banci i blagajni, iskazan u iznosu 30.321.164,00 kn, od čega se 25.704.559,00 kn ili 84,8 % odnosi na parlamentarne, a 4.616.605,00 kn ili 15,2 % na izvanparlamentarne političke stranke. Također, značajna su potraživanja za prihode poslovanja (između ostalog, potraživanja od lokalnih jedinica za redovito godišnje financiranje, članarine i od zakupaca za najamnine i režijske troškove poslovnih prostora danih u najam) iskazana u iznosu 11.669.839,00 kn, od čega se na parlamentarne političke stranke odnosi 10.748.255,00 kn ili 92,1 %, a na izvanparlamentarne 921.584,00 kn ili 7,9 %.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te potraživanja za više plaćene poreze i drugo iskazani su u iznosu 4.886.304,00 kn, od čega se 4.729.597,00 kn ili 96,8 % odnosi na parlamentarne političke stranke (između ostalog, potraživanja u vezi s prodanim stanovima na kojima je postojalo stanarsko pravo te potraživanja od koalicijskih partnera nakon provedenih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor u 2016. kao i prijevremenih lokalnih izbora provedenih prethodnih godina i 2017.).

Zajmovi šest političkih stranaka (DDS, HSU, RF, SDSS, Zeleni, Živi zid) iskazani u iznosu 253.698,00 kn, odnose se, između ostalog, na dane zajmove i pozajmice drugoj političkoj stranci, trgovačkom društvu u suvlasništvu političke stranke, redovnim članovima političke stranke i fizičkim osobama.

Obveze su iskazane u iznosu 51.996.850,00 kn, od čega se na parlamentarne političke stranke odnosi 48.811.831,00 kn ili 93,9 %, a na izvanparlamentarne 3.185.019,00 kn ili 6,1 %.

Obveze za rashode u iznosu 18.949.101,00 kn, odnose se na obveze za zaposlene, obveze prema državnom proračunu (65,0 % od naplate prodanih stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo), obveze za materijalne rashode (prema dobavljačima i druge obveze za financiranje rashoda poslovanja) te obveze za financijske rashode.

Od ukupno iskazanih obveza za kredite i zajmove u iznosu 12.198.756,00 kn, vrijednosno značajnije u iznosu 11.467.510,00 kn ili 94,0 % odnose se na tri parlamentarne političke stranke (HNS, HSS, SDP) i to za kredite u vezi s financiranjem izborne promidžbe (za lokalne izbore i izbor zastupnika u Hrvatski sabor), obrtnih sredstava i financijski najam vozila te zajmove fizičkih osoba.

Odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućeg razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja) u iznosu 20.848.993,00 kn iskazalo je 16 političkih stranaka, a odnose se na odgođeno plaćanje rashoda po izvansudskoj nagodbi o obročnoj otplati duga za usluge izborne promidžbe iz 2009. te potraživanja u vezi s prodajom stanova na kojima postoji stanarsko pravo u ukupnom iznosu 10.959.796,00 kn ili 52,6 % (SDP) te potraživanja za članarine, od lokalnih jedinica za redovito godišnje financiranje i drugo u iznosu 9.889.197,00 kn ili 47,4 %.

Vlastiti izvori iskazani u iznosu 53.969.257,00 kn, odnose se na preneseni višak odnosno manjak prihoda te vlastite izvore, od čega su 50.808.919,00 kn ili 94,1 % iskazale parlamentarne, a 3.160.338,00 kn ili 5,9 % izvanparlamentarne političke stranke.

Izvanbilančni zapisi iskazani u iznosu 7.609.084,00 kn, između ostalog, odnose se na evidentirane instrumente osiguranja povrata primljenih kredita od poslovne banke, vozila nabavljenih putem operativnog leasinga, sudski spor s drugom političkom strankom u vezi sporazuma o zajedničkom izlasku na izbore za zastupnike u Hrvatski sabor te tuđu imovinu zatečenu u poslovnom prostoru u zakupu (HDZ, HNS, Neovisni za Hrvatsku, SDA Hrvatske, SDP).

3.4. Nalaz revizije

Financijskom revizijom političkih stranaka za 2018., utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na planiranje, financijske izvještaje, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, imovinu te obveze i vlastite izvore.

- Planiranje

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019., političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom. Godišnji program rada treba sadržavati opis glavnih aktivnosti, iznos potrebnih sredstava te izvore financiranja za određeno razdoblje, kako bi se omogućilo učinkovito upravljanje i kontrola financijskog poslovanja političke stranke. Financijski plan treba biti usklađen s godišnjim programom rada i mora sadržavati pregled planiranih prihoda i rashoda za tekuću godinu, prema vrstama prihoda i rashoda utvrđenim u računskom planu za neprofitne organizacije.

Propusti i nepravilnosti utvrđeni revizijom odnose se na nepravodobno donošenje godišnjeg programa rada i financijskog plana (NL, Stranka rada i solidarnosti), iako je odredbama članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, kao i odredbama članka 28. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, odnosno članka 50. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, između ostalog, propisano donošenje financijskog plana do završetka tekuće godine. Također, utvrđeno je nerealno planiranje prihoda i rashoda odnosno kod znatnijih odstupanja ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda nisu donesene izmjene i dopune financijskog plana, financijski plan ne sadrži rezultat poslovanja iz prethodne godine, prihodi i rashodi nisu planirani prema računima propisanim računskim planom, zbog čega nije osigurano praćenje izvršenja financijskog plana te nije sastavljeno obrazloženje financijskog plana. Program rada sadrži aktivnosti ali ne i ciljeve, planirane rashode prema vrstama i iznosima te izvore financiranja te se ne prati ostvarenje rashoda po aktivnostima utvrđenim godišnjim programima rada. Statutom i drugim aktima nije određeno tko donosi financijski plan i godišnji program rada (donijela ga je jedna od osoba ovlaštenih za predstavljanje i zastupanje umjesto skupština političke stranke) (RF).

Skreće se pozornost da je odredbom članka 5. stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano da financijski plan donosi najviše tijelo neprofitne organizacije iz stavka 1. ovoga članka, odnosno tijelo koje je temeljem statuta neprofitne organizacije iz stavka 1. ovoga članka za to ovlašteno, najkasnije do 31. prosinca tekuće godine za sljedeću godinu.

S obzirom na to da političke stranke, prema Zakonu o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, financijska sredstva mogu koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada, Ured je mišljenja da sve političke stranke trebaju sastaviti godišnje financijske planove i programe rada, na način koji osigurava učinkovito upravljanje i kontrolu financijskog poslovanja te postupanje u skladu s propisima. Ured je dao naloge i preporuke za donošenje i pravodobno sastavljanje godišnjeg programa rada i financijskog plana, realnije planiranje prihoda i rashoda financijskim planom (u slučaju znatnog odstupanja donijeti izmjene i dopune financijskog plana), planirati višak prihoda prethodne godine i rezultat poslovanja tekuće godine, sastaviti obrazloženje financijskog plana po programima i aktivnostima te donijeti financijski plan prema računima iz računskog plana, u skladu s propisima.

- **Financijski izvještaji**

Političke stranke su obvezne sastavljati godišnje financijske izvještaje za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca i dostaviti ih Uredu u roku 60 dana nakon isteka obračunskog razdoblja. Uz financijske izvještaje, političke stranke dužne su dostaviti godišnji program rada, financijski plan te izvješće o primljenim donacijama tijekom godine. Godišnji financijski izvještaji političkih stranaka za 2018., zajedno s prilogima, sastavljaju se i dostavljaju Uredu u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019.

Sve političke stranke sastavile su i dostavile financijske izvještaje i njihove sastavne dijelove Uredu u propisanom roku.

Odredbom članka 28. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije te da neprofitna organizacija sastavlja i podnosi financijske izvještaje na razini pravne osobe s uključenim podacima o poslovanju njezinih organizacijskih jedinica.

Pojedine političke stranke (BUZ, GLAS, HKS, HSP, HSS, Neovisni za Hrvatsku, UNIJA) nisu sastavile temeljne financijske izvještaje na propisan način, odnosno podaci iskazani u financijskim izvještajima nisu točni i istiniti te istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama (između ostalog, stanje i struktura imovine, vlastitih izvora, rashoda te viška prihoda na razini pojedine skupine, podskupine i računa iskazana u financijskim izvještajima nije usklađena sa stanjem i strukturom rashoda evidentiranom u poslovnim knjigama; u financijskim izvještajima nisu iskazana potraživanja za članarine ni potraživanja od lokalnih jedinica za redovito godišnje financiranje). Zbog navedenog, financijski izvještaji ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja. Bilješke uz financijske izvještaje, između ostalog, ne sadrže detaljniju razradu i dopunu podataka iz Bilance i Izvještaja o prihodima i rashodima, pregled ostalih ugovornih obveza po sudskim sporovima u tijeku te razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine (HKS, HSP AS, MODES, Naprijed Hrvatska!).

Ured je naložio uskladiti podatke iskazane u financijskim izvještajima s podacima evidentiranim u poslovnim knjigama te pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Naložio je u Bilješkama uz financijske izvještaje detaljnije razraditi odnosno dopuniti podatke iz Izvještaja o prihodima i rashodima, kao i navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine, u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

- **Računovodstveno poslovanje**

Revizijom računovodstvenog poslovanja utvrđene su nepravilnosti i propusti u dijelu koji se odnosi na poslovne knjige i evidentiranje poslovnih događaja te popis imovine i obveza.

Političke stranke su za 2018. bile obvezne voditi poslovne knjige u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Odredbama članaka 12., 13. i 14. navedenog Zakona, propisane su sljedeće poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Od pomoćnih knjiga obvezno se vode: knjiga dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske imovine, knjiga financijske imovine i obveza (potraživanja i obveza, primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata, potraživanja i obveza po osnovi primljenih zajmova i kredita te danih zajmova), knjiga blagajne, knjiga ulaznih i izlaznih računa te evidencije putnih naloga i korištenja službenih vozila i danih i primljenih jamstava i garancija, kao i druge pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama.

Nepravilnosti utvrđene kod 16 političkih stranaka, odnose se na ustrojavanje i vođenje propisanih poslovnih knjiga. Između ostalog, utvrđeno je da pojedine političke stranke (Abeceda, AM, BUZ, DUSTRA, HGS, HSP, HSP AS, HSS, HSU, Neovisni za Hrvatsku, NL, Stranka rada i solidarnosti, Zeleni, Živi zid), nisu ustrojile pojedine propisane pomoćne knjige (knjigu dugotrajne nefinancijske imovine, pomoćnu knjigu potraživanja, knjigu blagajne, evidenciju danih i primljenih zadužnica, evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila) i/ili poslovne knjige nisu uvezane, potpisane ni zaštićene elektroničkim potpisom, nisu evidentirale rashode prema rasporedu računa za neprofitne organizacije ili su poslovne događaje u pojedinim slučajevima evidentirale bez vjerodostojne dokumentacije, pojedini rashodi nisu evidentirani u izvještajnom razdoblju na koje se odnose ili su evidentirani na temelju plaćanja putem izvoda žiro računa, u pojedinim slučajevima odgovorna osoba nije prethodno ovjerila i kontrolirala knjigovodstvene isprave na temelju kojih su evidentirani poslovni događaji ili su poslovni događaji evidentirani na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih se ne može nedvojbeno utvrditi vrsta poslovnog događaja, odnosno pružene usluge, kao ni potvrditi da su financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe odnosno Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu. Nadalje, kod pojedinih političkih stranaka (AM, HSU, Naprijed Hrvatska!, Neovisni za Hrvatsku, Stranka rada i solidarnosti) utvrđene su nepravilnosti u okviru blagajničkog poslovanja (između ostalog, nije poštivan blagajnički maksimum, blagajnički izvještaji te uplatnice i isplatnice za uplate i isplate iz blagajne nisu sastavljane ili nisu sastavljane u trenutku nastanka poslovne promjene, uplatnice i isplatnice nije potpisao uplatitelj odnosno primatelj uplate, osoba za vođenje blagajničkog poslovanja nije određena, uz blagajničke uplatnice i isplatnice na temelju kojih su nastale poslovne promjene nije priložena dokumentacija iz koje se može potvrditi da je poslovni događaj nastao).

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje uredna je kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Prema odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, prihodi i rashodi priznaju se uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), članarina, pomoći, doprinosa i drugi slični prihodi, priznaju se u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju, ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje. Rashodi se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju.

Pojedine političke stranke (Glas, HSS, HSU, MODES, Naprijed Hrvatska!, Neovisni za Hrvatsku, UNIJA, Zeleni) nisu u poslovnim knjigama evidentirale pojedine prihode (od lokalnih jedinica), rashode (za izbornu promidžbu), obračunanu amortizaciju za dugotrajnu vrijednost imovine, obveze (za dio troškova izborne promidžbe iz ranijih godina), ni potraživanja (iz proračuna lokalne jedinice ni od članova koji su obveznici plaćanja članarina odnosno članskog doprinosa).

Popis imovine i obveza propisan je odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Političke stranke dužne su popisati imovinu i obveze na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Popis imovine i obveza obavlja povjerenstvo za popis, koje se osniva u skladu sa statutom ili drugim najvišim općim aktom neprofitne organizacije (političke stranke). Zakonski zastupnik određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste (knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis). Nakon završetka popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja te ga predati zakonskom predstavniku, koji na temelju navedenog odlučuje o manjkovima, viškovima, otpisu i rashodovanju imovine, kao i mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja.

Pojedine političke stranke (AM, BUZ, DUSTRA, HSP, HSP AS, HSU, MODES, SDA Hrvatske) nisu obavile popis imovine i obveza u skladu s propisima, između ostalog, popisom nije obuhvaćen dio imovine i obveza ili popis uopće nije obavljen te nije usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem.

S obzirom na to da poslovne knjige trebaju pružiti istinit, pouzdan i točan pregled sredstava, izvora sredstava te prihoda i rashoda, Ured je naložio obavljanje popisa imovine i obveza, evidentiranje poslovnih događaja i vođenje poslovnih knjiga u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Naložio je utvrditi i u poslovnim knjigama evidentirati potraživanja od lokalnih jedinica s osnove redovitog godišnjeg financiranja i obveznika plaćanja članskog doprinosa u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i Računskom planu te naplatu članarina u skladu s odredbama statuta i odluke o visini članarina političke stranke.

- **Prihodi**

Odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019., odnosno članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019., propisano je da političke stranke mogu radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarina, odnosno članskog doprinosa, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora. Također, propisano je da se političke stranke mogu financirati iz sredstava državnog proračuna, kao i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima navedenim Zakonom.

Revizijom je utvrđeno da su političke stranke u 2018. vrijednosno najznačajnije prihode ostvarile iz državnog proračuna te iz proračuna lokalnih jedinica.

S obzirom na to da pojedine političke stranke (čije su nepravilnosti opisane u okviru područja računovodstveno poslovanje), prihode i/ili potraživanja od lokalnih jedinica za redovito godišnje financiranje rada te članarina nisu evidentirale u poslovnim knjigama, ni iskazale u financijskim izvještajima, Ured je naložio njihovo evidentiranje u poslovne knjige, odnosno iskazivanje u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Političkoj stranci (HSP) koja nije vodila evidenciju ni izdavala potvrde o primljenim članarinama, Ured je naložio voditi evidencije i izdavati potvrde o primitku članarina, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanju potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 1. kolovoza 2019.

Prema odredbama članka 10. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te članka 2. stavka 1. točke 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019., dobrovoljni prilozi (donacije) smatraju se povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci, nezavisnom zastupniku i nezavisnom vijećniku za njihov politički rad odnosno političkoj stranci, neovisnoj listi, listi grupe birača i kandidatu za financiranje izborne promidžbe.

Utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi dobrovoljnih priloga (donacija), odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) koje su uplaćene na račun političke stranke preko trećih osoba (Stranka rada i solidarnosti) te nisu prijavljene Uredu i Državnom izbornom povjerenstvu, a što je trebalo učiniti prema odredbi članka 22. stavka 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te odredbe članka 46. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019. Dio utvrđenih nepravilnosti i propusta u vezi dobrovoljnih priloga (donacija) opisan je u okviru područja financijski izvještaji i područja računovodstveno poslovanje (između ostalog, podaci u mjesečnim izvješćima o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i iskazanim u financijskim izvještajima; u poslovnim knjigama su evidentirani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) koji su ostvareni u prethodnom izvještajnom razdoblju).

U vezi s navedenim, naloženo je uplatiti u državni proračun više uplaćeni iznos dobrovoljnog priloga (donacije) primljen preko trećih osoba (posrednika) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu. Također, naloženo je točno evidentirati poslovne promjene (prihode) u poslovnim knjigama te u Izvješću o primljenim donacijama iskazati sve primljene dobrovoljne priloge (donacije) u skladu s propisima (kao i uskladiti podatke iskazane u Izvješću o primljenim donacijama (u novcu i stvarima) s podacima evidentiranim u poslovnim knjigama).

Osim toga, u vezi s primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama), revizijom proračuna i proračunskih korisnika, lokalnih jedinica i drugih subjekata revizije, provjereno je jesu li donatori političkih stranaka ujedno bili i dobavljači subjekata revizije te jesu li utvrđene nepravilnosti u provedbi postupaka javne nabave.

Utvrđeno je da su od 3 790 dobavljača u 153 subjekta revizije, 18 dobavljača bili i donatori šest političkih stranaka, ali revizijom nisu utvrđene nepravilnosti koje bi ukazivale na neetično ponašanje pri odabiru dobavljača - donatora političkih stranaka (utvrđeni su propusti kod subjekata revizije, između ostalog, nije osnovano stručno povjerenstvo za provedbu postupka nabave, osobe koje su provodile postupke nisu potpisale izjavu o (ne)postojanju sukoba interesa te pozivi za dostavu ponuda nisu upućeni gospodarskim subjektima).

- **Rashodi**

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i godišnjim financijskim planom.

Kod pojedinih političkih stranaka (Abeceda, SDA Hrvatske), utvrđeno je da na pojedinim računima dobavljača (na temelju kojih su ostvareni rashodi za reprezentaciju) nije navedena aktivnost povodom koje je račun sastavljen, odnosno nije navedena aktivnost na koju se poslovni događaj odnosi te se ne može potvrditi jesu li sredstva korištena za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom.

Također, utvrđene su nepravilnosti i propusti kod obračuna putnih naloga za službena putovanja (pojedini putni nalozi ne sadrže svrhu putovanja, nemaju naznačena početna i završna stanja brojila ili razlika početnog i završnog stanja ne odgovara navedenom broju prijeđenih kilometara, a izvješća o službenom putovanju nisu sastavljena) (Abeceda, BUZ). Prema odredbama članka 8. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19 i 80/19), izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo) obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu.

Neovisno u kojem obliku se izdaje, putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži osobito sljedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrhu putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (ako se putuje automobilom potrebno je navesti marku i registarsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila - kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe, obračun troškova, likvidaciju obračuna te izvješće s puta. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za cestarine, računi za parking, putne karate ili u iznimnim i opravdanim slučajevima preslike putnih karata, računi za smještaj i drugo, bez obzira na način podmirenja izdataka. U skladu s odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj. Vjerodostojna je knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Revizijom je utvrđeno korištenje poslovnih prostora bez naknade (HSP), uz plaćanje režijskih troškova, što se prema odredbama članka 22. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te članka 46. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019., smatra donacijom u obliku usluga ili donacijom iz zabranjenih izvora. Nadalje, zbog nelikvidnosti politička stranka nije zatvorila značajan broj posebnih računa za financiranje izborne promidžbe (otvoreni 2013. i 2017.). Skreće se pozornost, da je odredbom članka 32. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, između ostalog, propisano da su političke stranke dužne dovršiti sve transakcije na posebnom računu za financiranje izborne promidžbe i zatvoriti ga najkasnije u roku 60 dana od isteka roka za isplatu naknade troškova izborne promidžbe (u roku 15 dana od dana objave izvješća Državnog izbornog povjerenstva o nadzoru poštivanja odredbi ovoga Zakona koje se odnose na izbornu promidžbu). Političke stranke dužne su najkasnije u roku osam dana od dana zatvaranja posebnog računa za financiranje izborne promidžbe dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu potvrdu banke o zatvaranju računa, odnosno navedene podatke unijeti u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Ured je naložio obračunavati i isplaćivati troškove službenih putovanja na temelju naloga za službeno putovanje koji sadrži sve propisane podatke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o porezu na dohodak. Također, predložio je na knjigovodstvenim ispravama (računima) navesti aktivnosti na koje se poslovni događaj odnosi kako bi se potvrdilo da su sredstva korištena radi ostvarenja ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu. S obzirom da korištenje poslovnih prostora bez naknade na temelju/ili bez zaključenih ugovora, predstavlja donaciju u obliku usluga ili se smatra donacijom iz zabranjenih izvora, Ured je naložio postupiti u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te zatvoriti posebne račune za financiranje izborne promidžbe.

- **Imovina te obveze i vlastiti izvori**

U području imovine te obveza i vlastitih izvora, utvrđene su nepravilnosti i propusti kod davanja pozajmica. Politička stranka (Zeleni) dala je kratkoročnu pozajmicu udruzi prethodne godine bez zaključenog ugovora o kratkoročnoj pozajmici, te fizičkoj osobi (članu predsjedništva političke stranke) na temelju tri zaključena ugovora (u 2018., bez utvrđene namjene, ali s utvrđenim rokom povrata i godišnjom kamatnom stopom) i udruzi.

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. odnosno članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019., politička stranka, odnosno nezavisni zastupnik i nezavisni vijećnik mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

S obzirom na navedeno, Ured je naložio korištenje financijskih sredstava isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum.

U tablici u nastavku navode se područja u kojima su revizijom za 2018. utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka, a utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja.

Tablica broj 5

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka, a utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja

Redni broj	Politička stranka	Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima			Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja				
		Financijski izvještaji	Računovodstveno poslovanje		Planiranje		Prihodi	Rashodi	Imovina te obveze i vlastiti izvori
			Poslovne knjige	Popis imovine i obveza	Godišnji program rada	Financijski plan			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Parlamentarne stranke									
1.	Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)		X						
2.	Bruna Esih - Zlatko Hasanbegović: Neovisni za Hrvatsku (Neovisni za Hrvatsku)	X	X						
3.	Gradansko-liberalni savez (Glas)	X	X						
4.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	X	X						
5.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)		X	X					
6.	Živi zid		X	X					
Izvanparlamentarne stranke									
1.	Abeceda demokracije (Abeceda)							X	
2.	Akcija mladih (AM)		X	X					
3.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)	X		X				X	
4.	Dubrovačka stranka (DUSTRA)		X	X					
5.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	X							
6.	Hrvatska stranka prava (HSP)	X	X	X			X	X	
7.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	X	X	X					
8.	Moderna demokratska snaga (MODES)	X	X	X					
9.	Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)	X	X						
10.	Nova Ljevica (NL)		X		X	X			
11.	Radnička fronta (RF)				X			X	
12.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)							X	
13.	Unija Kvarnera (UNIJA)	X	X						
14.	Zeleni savez (Zeleni)		X						X
15.	Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)		X						

3.5. Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Ured prati mjere koje političke stranke poduzimaju, s ciljem izvršenja naloga i preporuka danih u prošloj reviziji, u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), točka 51. ISSAI 100 - Temeljna načela revizije javnog sektora i točka 60. ISSAI 400 - Temeljna načela revizije usklađenosti. Za potrebe praćenja izvršenja naloga i preporuka, u skladu s odredbom članka 22. Zakona o Državnom uredu za reviziju, Ured od političkih stranaka traži da u roku 60 dana od dana primitka izvješća o obavljenoj reviziji dostave pisano očitovanje o poduzetim mjerama po nalazu revizije, odnosno Plan provedbe naloga i preporuka i izvještavanje o provedbi, s planiranim aktivnostima i rokovima.

Ured provjerava u okviru financijskih revizija, jesu li političke stranke kod kojih se obavlja revizija, u planiranim rokovima postupile prema danim nalogima i preporukama, odnosno otklanjaju li utvrđene nepravilnosti i propuste. U izvješću o obavljenoj reviziji, u okviru Provedbe naloga i preporuka, Ured, između ostalog, navodi status naloga i preporuka (provedeno, u postupku provedbe, djelomično provedeno, nije provedeno i nije primjenjivo).

U prošlim revizijama političkih stranaka dana su 203 naloga i preporuke. Revizijom za 2018. utvrđeno je da je provedeno 75 ili 36,9 % naloga i preporuka, 10 ili 4,9 % je u postupku provedbe, djelomično su provedena 32 ili 15,8 % naloga i preporuka, nije provedeno 65 ili 32,0 %, a 21 ili 10,4 % naloga i preporuka nije primjenjivo, zbog promjene propisa ili neprovođenja aktivnosti. Političke stranke su i nadalje u obvezi postupiti prema nalogima i preporukama Ureda, koji nisu u cijelosti provedeni.

Podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, prema političkim strankama daju se u tablici broj 6.

Tablica broj 6

Podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama

Redni broj	Politička stranka	Godina prošle revizije	Broj naloga i preporuka iz prošle revizije	Status naloga i preporuka				
				provedeno u postupku provedbe	djelomično provedeno	nije provedeno	nije primjenjivo	
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Abeceda demokracije (Abeceda)	2017.	13	7	1	0	5	0
2.	Akcija mladih (AM)	2017.	16	7	0	0	6	3
3.	Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)	2017.	12	3	0	1	8	0
4.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)	2016.	3	2	0	0	0	1
5.	Bruna Esih - Zlatko Hasanbegović: Neovisni za Hrvatsku (Neovisni za Hrvatsku)	2017.	6	2	0	1	3	0
6.	Dubrovačka stranka (DUSTRA)	2017.	6	3	0	2	1	0
7.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	2017.	0	0	0	0	0	0
8.	Duspara Mirko - Nezavisna lista (Duspara Mirko-NL)	2017.	3	3	0	0	0	0
9.	Gradansko-liberalni savez (Glas)	-	0	0	0	0	0	0
10.	HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku	2017.	0	0	0	0	0	0
11.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	2017.	0	0	0	0	0	0
12.	Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)	2017.	2	1	0	0	1	0
13.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	2017.	4	0	3	0	1	0
14.	Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)	2017.	2	0	0	2	0	0
15.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	2017.	7	4	0	2	1	0
16.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSL)	2017.	5	2	1	1	0	1
17.	Hrvatska stranka prava (HSP)	2017.	4	1	2	0	1	0
18.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	2017.	15	2	0	1	9	3
19.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	2017.	7	0	0	0	7	0
20.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	2017.	2	1	0	1	0	0
21.	Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)	2017.	3	2	0	0	1	0
22.	Istarski demokratski sabor (IDS)	2017.	0	0	0	0	0	0
23.	Moderna demokratska snaga (MODES)	-	0	0	0	0	0	0
24.	Most nezavisnih lista (MOST)	2017.	0	-	-	-	-	-
25.	Mreža nezavisnih lista (MREŽA)	2017.	3	3	0	0	0	0

Redni broj	Politička stranka	Godina prošle revizije	Broj naloga i preporuka iz prošle revizije	Status naloga i preporuka				
				provedeno u postupku provedbe	djelomično provedeno	nije provedeno	nije primjenjivo	
	1	2	3	4	5	6	7	8
26.	Naprijed Hrvatska! - Progressivni savez (Naprijed Hrvatska!)	2017.	13	2	0	5	6	0
27.	Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)	2017.	6	3	0	3	0	0
28.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	2017.	8	3	0	0	0	5
29.	Nezavisna lista Višnjan (NLV)	-	0	0	0	0	0	0
30.	Nezavisna lista Zagreb (NLZG)	2017.	4	2	0	0	2	0
31.	Nova Ljevica (NL)	2017.	1	0	0	0	0	1
32.	Pametno	2017.	4	3	0	0	0	1
33.	Primorsko goranski savez (PGS)	2017.	4	3	0	1	0	0
34.	Promijenimo Hrvatsku (PH)	2017.	0	0	0	0	0	0
35.	Radnička fronta (RF)	2017.	5	1	0	0	4	0
36.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	2017.	2	1	0	0	1	0
37.	Snaga - Stranka narodnog i građanskog aktivizma (Snaga)	2017.	1	1	0	0	0	0
38.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	2017.	6	4	2	-	-	-
39.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	2017.	3	1	0	2	0	0
40.	Unija Kvarnera (UNIJA)	-	0	0	0	0	0	0
41.	Zagreb je naš!	2017.	3	1	0	0	1	1
42.	Zeleni savez (Zeleni)	2015.	6	0	0	2	4	0
43.	Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)	2017.	9	2	0	0	3	4
44.	Željko Lacković - Nezavisne liste	-	0	0	0	0	0	0
45.	Živi zid	2017.	15	5	1	8	0	1
Ukupno			203	75	10	32	65	21

4. REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2018. šest nezavisnih zastupnika⁶. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja nezavisnih zastupnika izražena su **bezuwjetna** mišljenja.

U tablici u nastavku navode se izražena mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja za 2018. te mišljenja iz prošle revizije, po nezavisnim zastupnicima.

Tablica broj 7

Izražena mišljenja po nezavisnim zastupnicima

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Mišljenje za 2018.		Mišljenje iz prošle revizije	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja	o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
	1	2	3	4	5
1.	Vladimir Bilek, nezavisni zastupnik češke i slovačke nacionalne manjine	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
2.	Željko Glasnović, nezavisni zastupnik	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
3.	Robert Jankovics, nezavisni zastupnik mađarske nacionalne manjine	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
4.	Veljko Kajtazi, nezavisni zastupnik austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno
5.	Ermina Lekaj Prljaskaj, nezavisna zastupnica albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine	bezuwjetno	bezuwjetno	uwjetno	bezuwjetno
6.	dr. sc. Furio Radin, nezavisni zastupnik talijanske nacionalne manjine	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno	bezuwjetno

4.1. Prihodi

Prema izvještajima o приходima i rashodima za 2018., ukupni prihodi nezavisnih zastupnika iznosili su 2.136.723,00 kn, a odnose se na prihode iz državnog proračuna i druge prihode.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim приходima revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika za 2018., prema vrstama.

Tablica broj 8

Ostvareni prihodi nezavisnih zastupnika za 2018., prema vrstama

u kn

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Prihodi iz državnog proračuna	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5
1.	Vladimir Bilek	349.618,00	4,00	349.622,00	16,3
2.	Željko Glasnović	349.828,00	40,00	349.868,00	16,4
3.	Robert Jankovics	349.828,00	25,00	349.853,00	16,4
4.	Veljko Kajtazi	349.828,00	2.876,00	352.704,00	16,5
5.	Ermina Lekaj Prljaskaj	384.811,00	3,00	384.814,00	18,0
6.	dr. sc. Furio Radin	349.828,00	34,00	349.862,00	16,4
SVEUKUPNO		2.133.741,00	2.982,00	2.136.723,00	100,0

⁶ Revidirano razdoblje (2018.) obuhvaća nezavisne zastupnike 9. saziva Hrvatskoga sabora.

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu 2.133.741,00 kn, odnose se na doznačena sredstva iz državnog proračuna za redovito godišnje financiranje nezavisnih zastupnika u 2018. u iznosu 2.133.951,00 kn te druge prihode iz proračuna (u vezi s obračunom amortizacije za 2018.) u iznosu 6.979,00 kn, a umanjene za vrijednost računalne opreme u iznosu 7.189,00 kn, čija je nabava financirana iz navedenih izvora (Vladimir Bilek).

Prihodi za financiranje redovitog poslovanja ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika, koju je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora u siječnju 2018. Prema navedenoj Odluci, nezavisnim zastupnicima za rad u 2018. raspoređeno je 2.133.951,00 kn. Sredstva su doznačavana tijekom 2018., u skladu s navedenom Odlukom.

Drugi prihodi ostvareni u iznosu 2.982,00 kn, odnose se na prihode od financijske imovine (kamate) i drugo.

4.2. Rashodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2018., ukupni rashodi nezavisnih zastupnika iznosili su 1.848.545,00 kn, od čega su najznačajniji materijalni rashodi u iznosu 1.046.935,00 kn te rashodi za donacije (pomoći) u iznosu 451.956,00 kn.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim rashodima revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika za 2018., prema vrstama.

Tablica broj 9

Ostvareni rashodi nezavisnih zastupnika za 2018., prema vrstama

u kn

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Vladimir Bilek	91.778,00	145.168,00	6.979,00	736,00	111.681,00	356.342,00	19,3
2.	Željko Glasnović	0,00	173.702,00	0,00	30,00	29.901,00	203.633,00	11,0
3.	Robert Jankovics	0,00	109.117,00	0,00	255,00	222.000,00	331.372,00	17,9
4.	Veljko Kajtazi	107.358,00	158.150,00	0,00	1.679,00	25.347,00	292.534,00	15,8
5.	Ermina Lekaj Prljaskaj	87.196,00	229.484,00	9.142,00	625,00	63.027,00	389.474,00	21,1
6.	dr. sc. Furio Radin	0,00	231.314,00	43.001,00	875,00	0,00	275.190,00	14,9
SVEUKUPNO		286.332,00	1.046.935,00	59.122,00	4.200,00	451.956,00	1.848.545,00	100,0

Materijalni rashodi, između ostalog, odnose se na rashode za promidžbu i informiranje (usluge oglašavanja u elektronskim medijima i tisku, nabava dnevnog tiska i drugo), rashode za usluge (telefona, pošte i prijevoza, intelektualne i osobne usluge, računalne usluge, zakupnine i najamnine, komunalne usluge), naknade troškova službenih putovanja, reprezentaciju, naknade za obavljanje aktivnosti, uredski materijal, energiju i druge nespomenute materijalne rashode.

Rashodi za donacije (pomoći), odnose se na donacije (pomoći) dane građanima i udrugama za promidžbu kulturne baštine i sufinanciranje programa i aktivnosti nacionalnih manjina, organiziranje kulturnih manifestacija i festivala, izgradnju kulturnog centra, obnovu crkve, stipendije (sufinanciranje školovanja), donacije (pomoći) u humanitarne svrhe i drugo, prema godišnjim programima rada i financijskim planovima nezavisnih zastupnika, a na temelju zamolbi/zahtjeva iz kojih je vidljivo za koje namjene se sredstva planiraju utrošiti.

4.3. Imovina te obveze i vlastiti izvori

Na dan 31. prosinca 2018., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora nezavisnih zastupnika obuhvaćenih revizijom iskazana je u iznosu 1.609.482,00 kn.

U tablici broj 10 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora nezavisnih zastupnika koncem 2018.

Tablica broj 10

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
nezavisnih zastupnika koncem 2018.

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2018.	Udjel u %
	1	2	3
1.	Nefinancijska imovina	80.046,00	5,0
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	80.046,00	5,0
2.	Financijska imovina	1.529.436,00	95,0
2.1.	Novac u banci i blagajni	1.525.716,00	94,8
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika, potraživanja za više plaćene poreze i drugo	285,00	0,0
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	3.435,00	0,2
	Ukupno imovina (1.+2.)	1.609.482,00	100,0
3.	Obveze	107.778,00	6,7
3.1.	Obveze za rashode	89.574,00	5,6
3.2.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućeg razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja)	18.204,00	1,1
4.	Vlastiti izvori	1.501.704,00	93,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori (3.+4.)	1.609.482,00	100,0

Vrijednost nefinancijske imovine (proizvedene dugotrajne imovine), odnosi se na uređsku opremu i namještaj, komunikacijsku i drugu opremu te ulaganja u računalne programe, nabavne vrijednosti 574.976,00 kn te ispravak vrijednosti 494.930,00 kn.

U okviru financijske imovine, vrijednosno značajnija imovina odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu 1.525.716,00 kn, od čega se na novac na računima poslovne banke odnosi 1.522.361,00 kn, a u blagajni 3.355,00 kn.

Obveze za rashode u iznosu 89.574,00 kn, odnose se na obveze za zaposlene, obveze prema dobavljačima u zemlji, obveze za financijske rashode te obveze za isplate troškova i naknade za obavljanje aktivnosti i putnih troškova volontera.

U okviru odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućeg razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja), iskazan je dio prihoda iz državnog proračuna, kojim je financirana nabava nefinancijske imovine (koja se amortizira) u iznosu 18.204,00 kn, a u prihode izvještajnog razdoblja priznaju se razmjerno troškovima uporabe nefinancijske imovine u razdoblju korištenja.

Vlastiti izvori odnose se na vlastite izvore, manjak prihoda za tekuću godinu te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju.

4.4. Nalaz revizije

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje nezavisnih zastupnika, odnosno djelokrug, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori, radi davanja mišljenja jesu li nezavisni zastupnici obavljali poslovanje, ostvarili prihode i rashode te sastavili financijske izvještaje u skladu s propisima, kao i jesu li financijska sredstva koristili isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programima rada i u skladu s financijskim planovima nezavisnih zastupnika.

Kod nezavisnih zastupnika, utvrđeno je da su financijski izvještaji za 2018. sastavljeni u svim važnijim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, utvrđeno je da je poslovanje nezavisnih zastupnika za 2018. u svim važnijim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Provjerom financijskih izvještaja i usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene znatnije nepravilnosti i propusti.

5. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Prema odredbama članka 30. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019., političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici, dužni su sastavljati i podnositi financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija. Financijske izvještaje za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca, dužni su dostaviti Uredu u roku 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja. Uz godišnje financijske izvještaje, kao njihov sastavni dio, dužni su priložiti godišnji program rada i financijski plan te izvješće o donacijama primljenim tijekom godine sa specificiranim podacima o fizičkim i pravnim osobama koje su dale donacije (osobno ime, odnosno naziv i adresa), datumu uplate donacije, odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluge bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije, odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na računu koji ne podliježe naplati te o vrsti donacije.

Također, prema odredbama članka 39. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici, dužni su godišnje financijske izvještaje objaviti na svojim mrežnim stranicama, najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Iznimno od stavka 2. navedenog članka spomenutog Zakona, nezavisni vijećnici mogu godišnje financijske izvještaje objaviti na mrežnoj stranici lokalne jedinice u kojoj politički djeluju. Objava godišnjih financijskih izvještaja na mrežnim stranicama lokalne jedinice ne smatra se donacijom. Političke stranke, nezavisni zastupnici te nositelji nezavisnih lista, odnosno nositelji lista grupe birača i kandidati, dužni su u rokovima propisanim za objavu godišnjeg financijskog izvještaja, odnosno financijskog izvještaja za financiranje izborne promidžbe, Državnom izbornom povjerenstvu dostaviti, elektroničkom poštom, podatke o adresi mrežne stranice, odnosno o nazivu dnevnog tiska i datumu objave godišnjeg financijskog izvještaja, odnosno financijskog izvještaja o financiranju izborne promidžbe, u skladu s obvezom objave utvrđenoj u stavcima 2. i 3. navedenog članka. Lokalne jedinice su dužne u roku iz stavka 3. navedenog članka, dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu, elektroničkom poštom, popis adresa mrežnih stranica na kojima su objavljeni godišnji financijski izvještaji članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

Godišnji financijski izvještaji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih vijećnika za 2018., zajedno s priložima, prema odredbama članka 97. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019., sastavljaju se i dostavljaju Uredu i Državnom izbornom povjerenstvu te objavljuju u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do navedenog razdoblja.⁷

Ured je provjerio jesu li političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici kojima je mandat u tijeku dostavili financijske izvještaje te jesu li političke stranke i nezavisni zastupnici objavili financijske izvještaje na svojim mrežnim stranicama, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

⁷ Prvi godišnji financijski izvještaji, zajedno s priložima, koji se sastavljaju i dostavljaju Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, odnose se na izvještajno razdoblje od 1. siječnja 2019., a dostavljaju se unosom u financijski sustav za nadzor financiranja, u roku od 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja. Objavu godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih vijećnika, dužno je osigurati Državno izbornom povjerenstvu na svojim mrežnim stranicama, od prvog radnog dana od dana njihove dostave Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja (članak 52. i 62. navedenog Zakona).

5.1. Političke stranke

U Republici Hrvatskoj je 18. studenoga 2019. djelovalo 159 političkih stranaka⁸, od kojih su 23 parlamentarne i 136 izvanparlamentarnih političkih stranaka. S obzirom na to da je sedam političkih stranaka osnovano i upisano u Registar političkih stranaka u 2019.⁹, a jedanaest izvanparlamentarnih političkih stranaka prestalo je djelovati tijekom 2018. i 2019., financijske izvještaje za 2018. sa sastavnim dijelovima bile su obvezne dostaviti i objaviti 163 političke stranke (21 parlamentarna i 142 izvanparlamentarne).

Financijske izvještaje dostavilo je 129 političkih stranaka (21 parlamentarna i 108 izvanparlamentarnih), a 34 političke stranke nisu dostavile financijske izvještaje (do 15. studenoga 2018.). U propisanom roku financijske izvještaje dostavilo je 120 političkih stranaka (21 parlamentarna i 99 izvanparlamentarnih), a devet izvanparlamentarnih političkih stranaka dostavilo je financijske izvještaje izvan propisanog roka te tijekom i nakon obavljanja uvida (od 3. lipnja do 15. studenoga 2019.).

Financijske izvještaje za 2018. u propisanom roku dostavile su političke stranke (120):

Abeceda demokracije (Abeceda)

Akcija Bjelovarsko - bilogorska (ABB)

Akcija mladih (AM)

Akcija umirovljenici zajedno (AUZ)

Aktivni nezavisni umirovljenici (ANU)

ALTERNATIVA

Autohtona - hrvatska stranka prava (A - HSP)

Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)

Biraj bolje

Blok umirovljenici zajedno (BUZ)

Braniteljsko domoljubna stranka Hrvatske (BDSH)

Bruna Esih - Zlatko Hasanbegović: Neovisni za Hrvatsku (Neovisni za Hrvatsku)

Damir Bajš Nezavisna lista (Damir Bajš NL)

Demokrati¹⁰

Demokratska kneginečka stranka (DKS)

Demokratska lokalna stranka (DLS)

Demokratska prigorsko - zagrebačka stranka (DPS)

Demokratska stranka umirovljenika (DSU)

Demokratska stranka žena (DSŽ)

Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)

Demokratski savez Srba (DSS)

Domovina¹¹

Dubrovačka stranka (DUSTRA)

Dubrovački demokratski sabor (DDS)

Duspara Mirko - Nezavisna lista (Duspara Mirko - NL)

Generacija obnove (GO)

Glas Zaprešića - nezavisna lista (GZ)

Građansko - liberalni savez (Glas)

⁸ Podaci se ažuriraju prema dostavljenim rješenjima i e-pošti Ministarstva uprave.

⁹ U 2019. u Registar političkih stranaka upisane su sljedeće političke stranke: Građanska inicijativa - Možemo! (Možemo!); Hrvatska narodna lista (HNL); Hrvatska stranka budućnosti (HSB); Možemo! - politička platforma; Start - Stranka antikorupcije, razvoja i transparentnosti (START); Nova politika (NP); te Stranka Ivana Pernara (SIP);

¹⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka upisana je u Registar političkih stranaka 27. studenoga 2018.

¹¹ Prema rješenju Ministarstva uprave od 5. veljače 2019., koje je postalo pravomoćno 10. ožujka 2019., politička stranka prestala je djelovati

HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku
 Hrvatska braniteljska pučka stranka (HBPS)
 Hrvatska bunjevačka stranka (HBS)
 Hrvatska čista stranka prava (HČSP)
 Hrvatska demokratska regionalna stranka (HDRS)
 Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS)
 Hrvatska demokratska stranka Dalmacije (HDSD)
 Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)
 Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)
 Hrvatska inicijativa za dijalog (HRID)¹²
 Hrvatska konzervativna stranka (HKS)
 Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)
 Hrvatska radnička stranka (HRS)
 Hrvatska seljačka stranka (HSS)
 Hrvatska seljačka stranka Braće Radić (HSS Braće Radić)
 Hrvatska socijalno - liberalna stranka (HSLŠ)
 Hrvatska stranka prava - 1861 (HSP - 1861)
 Hrvatska stranka prava (HSP)
 Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)
 Hrvatska stranka pravne države (HSPD)¹³
 Hrvatska stranka reda (HSR)
 Hrvatska stranka svih čakavaca kajkavaca i štokavaca (HSSČKŠ)
 Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)
 Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)
 Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)
 Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)
 Istarska stranka umirovljenika - Partito Istriano dei pensionati (ISU - PIP)
 Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID - DI)
 Istarski demokratski sabor (IDS)
 Istarski laburisti (IL)
 Jadranska socijaldemokratska stranka Hrvatske (Jadranski socijaldemokrati)
 Komunistička partija Hrvatske (KPH)
 Krila slobode Hrvatska nacionalistička stranka (Krila slobode)
 Liburnijska stranka (LIST)
 Lista za Rijeku (RI)
 Loza nezavisna lista (LOZA)
 Međimurska stranka (MS)
 Međimurski demokratski savez (MDS)
 Moderna demokratska snaga (MODES)
 Most nezavisnih lista (MOST)
 Mreža nezavisnih lista (MREŽA)
 Nada
 Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)
 Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)
 Nezavisna lista boljih (NLB)
 Nezavisna lista BURA (BURA)
 Nezavisna lista mladih (NLM)
 Nezavisna lista mladih za Imotski i Imotsku krajinu (MI ZA IM)

¹² Prema rješenju Ministarstva uprave od 13. ožujka 2019., koje je postalo pravomoćno 30. travnja 2019., politička stranka prestala je djelovati

¹³ Politička stranka je u studenome 2019. dostavila financijske izvještaje za prestanak djelovanja (status u Registru političkih stranaka na dan 18. studenoga 2019. - „prestanak“)

Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)
 Nezavisna lista Višnjani (NLV)
 Nezavisna lista Zagreb (NLZG)¹⁴
 Nezavisni seljaci Hrvatske (NSH)
 Nova Ljevica (NL)
 Nova srpska stranka (NSS)
 Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)
 Pametno
 Pločanska stranka (PLS)
 Pokret za modernu Hrvatsku
 Popravi grad - nova generacija (PG - NG)
 Primorsko goranski savez (PGS)
 Projekt Domovina
 Promijenimo Hrvatsku (PH)
 Radnička fronta (RF)
 Rapski pučki sabor (RPS)¹⁵
 Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)
 Slobodna Hrvatska (SH)
 Snaga - Stranka narodnog i građanskog aktivizma (Snaga)
 Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)
 Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP)
 Splitska stranka umirovljenika (SSU)
 Stjepan Kožić - nezavisna lista (SKNL)¹⁶
 Stranka Bošnjaka Hrvatske (SBH)
 Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)
 Stranka hrvatski vidik (SHV)
 Stranka hrvatskih umirovljenika - UMIROVLJENICI (UMIROVLJENICI)
 Stranka hrvatskog zajedništva (SHZ)
 Stranka razvoja i napretka (SRNA)
 Stranka umirovljenika (SU)
 Umirovljenici Slavonije i Baranje (USIB)
 Umirovljenička demokratska unija (UDU)
 Unija Kvarnera (UNIJA)
 Za grad
 Zagorska demokratska stranka (ZDS)
 Zagorska stranka (ZS)
 Zagorska stranka za Zagreb (ZSZ)¹⁷
 Zagreb je naš!
 Zelena lista
 Zeleni forum (ZF)
 Zeleni savez (Zeleni)
 Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)
 Željko Lacković - Nezavisne liste
 Živi zid.

¹⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave, do 7. rujna 2018., naziv političke stranke bio je Nezavisna lista Sandre Švaljek (NLSS)

¹⁵ Prema e-pošti Ministarstva uprave, od 18. veljače 2019., politička stranka brisana je iz Registra političkih stranaka, po pravomoćnosti rješenja Trgovačkog suda u Rijeci

¹⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka upisana je u Registar političkih stranaka 9. srpnja 2018.

¹⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka upisana je u Registar političkih stranaka 9. siječnja 2018.

Financijske izvještaje za 2018. izvan propisanog roka dostavile su političke stranke (9):

Budnica Hrvatska - Zajednica Bosanskih Hrvata (BH - ZBH)
 Dubrovačka bošnjačka stranka (DBS)
 Građanska stranka Sisak (GSS)¹⁸
 Hrvatska stranka demokrata (HSD)
 Hrvatska stranka građanskog otpora (HSGO)¹⁹
 Maksimirska građanska inicijativa - ZAJEDNO (MGI - ZAJEDNO)
 Moja voljena Hrvatska (MVH)²⁰
 Savez komunista Hrvatske (SKH)
 Ujedinjeni hrvatski domoljubi (UHD).

Financijske izvještaje za 2018. nisu dostavile političke stranke (34):

Agenda mladih demokrata (AMD)
 Aktivni branitelji i umirovljenici Hrvatske (ABU Hrvatske)
 Autohtona - hrvatska seljačka stranka 1904 (A - HSS 1904)
 Autonomna regionalna stranka Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, otoka i Rijeke (ARS)²¹
 Blokirani - deblokirajmo Hrvatsku (BLOKIRANI)
 Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)
 Dalmatinski demokrati (DD)²²
 Demokratska partija Srba (DPS)
 Demokratsko socijalna stranka Hrvatske (DSSH)
 Građanska opcija grada Osijeka (GOGO)
 Hrvatska demokratska stranka (HDS)
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)²³
 Hrvatska seljačka stranka - Stjepan Radić (HSS - SR)
 Hrvatska stranka branitelja i domoljuba (HSBID)
 Hrvatska stranka nezaposlenih (HSN)
 Hrvatska stranka pravaškog bratstva (HSPB)
 Hrvatski rast (Hrast)
 Jedina opcija
 Jedino Hrvatska - Pokret za Hrvatsku (Jedino Hrvatska)²⁴
 Modeli altruizma u politici (MAP)
 Nova Hrvatska (NH)
 Paška stranka - Pag (PSP)²⁵
 Pokret zajedno (PZ)
 Sabor hrvatskih Roma

¹⁸ Kao očitovanje na uvid u financijske izvještaje za 2018., politička stranka je 7. listopada 2019., između ostalog, dostavila rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu o pokretanju skraćenog stečajnog postupka (nema klauzule pravomoćnosti)

¹⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka upisana je u Registar političkih stranaka 27. veljače 2018.

²⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka upisana je u Registar političkih stranaka 23. studenoga 2018.

²¹ Prema e-pošti Ministarstva uprave, od 3. rujna 2019., politička stranka brisana je iz Registra političkih stranaka, na temelju rješenja Trgovačkog suda iz Rijeke

²² Prema e-pošti Ministarstva uprave, politička stranka brisana je iz Registra političkih stranaka 1. ožujka 2019., po pravomoćnosti rješenja Trgovačkog suda u Splitu

²³ Tijekom obavljanja uvida u financijske izvještaje političke stranke za 2018., pregledan je njen status u Registru političkih stranaka (na dan 3. lipnja 2019. status političke stranke bio je "aktivan", a 28. listopada i 5. studenoga 2019. "prestanak djelovanja")

²⁴ Prema e-pošti Ministarstva uprave, od 18. veljače 2019., politička stranka brisana je iz Registra političkih stranaka, po pravomoćnosti rješenja Trgovačkog suda u Bjelovaru

²⁵ Prema e-pošti Ministarstva uprave, od 18. veljače 2019., politička stranka brisana je iz Registra političkih stranaka, po pravomoćnosti rješenja Trgovačkog suda u Zadru

Sasvim mala stranka (SMS)
 Socijalistička partija Hrvatske (SPH)²⁶
 Splitska stranka (STS)
 Srpska narodna stranka (SNS)
 Srpska pravedna stranka (SPS)
 Stranka umirovljenika Hrvatske - Blok umirovljenici zajedno (SUH)
 Ujedinjena stranka prava (USP)
 Zagrebačka stranka umirovljenika (ZSU)²⁷
 Zelena stranka (ZS)
 Zelinski laburisti - stranka Prigorja (ZL).

- **Objavljivanje financijskih izvještaja**

Ured je 1. i 4. ožujka 2019. provjeravao objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja na mrežnim stranicama političkih stranaka. Utvrđeno je da je 108 političkih stranaka (21 parlamentarna i 87 izvanparlamentarnih) objavilo financijske izvještaje, a 55 izvanparlamentarnih političkih stranaka nije objavilo godišnje financijske izvještaje na svojim mrežnim stranicama.

Financijske izvještaje za 2018. objavile su političke stranke (108):

Abeceda demokracije (Abeceda)
 Akcija Bjelovarsko - bilogorska (ABB)
 Akcija mladih (AM)
 Akcija umirovljenici zajedno (AUZ)
 Aktivni branitelji i umirovljenici Hrvatske (ABU Hrvatske)
 Aktivni nezavisni umirovljenici (ANU)
 ALTERNATIVA
 Autohtona - hrvatska stranka prava (A - HSP)
 Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)
 Biraj bolje
 Blok umirovljenici zajedno (BUZ)
 Braniteljsko domoljubna stranka Hrvatske (BDSH)
 Bruna Esih - Zlatko Hasanbegović: Neovisni za Hrvatsku (Neovisni za Hrvatsku)
 Damir Bajš Nezavisna lista (Damir Bajš NL)
 Demokrati
 Demokratska kneginečka stranka (DKS)
 Demokratska lokalna stranka (DLS)
 Demokratska stranka umirovljenika (DSU)
 Demokratska stranka žena (DSŽ)
 Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)
 Dubrovačka stranka (DUSTRA)
 Dubrovački demokratski sabor (DDS)
 Duspara Mirko - Nezavisna lista (Duspara Mirko - NL)
 Generacija obnove (GO)
 Glas Zaprešića - nezavisna lista (GZ)
 Građansko - liberalni savez (Glas)
 HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku

²⁶ Prema e-pošti Ministarstva uprave, od 3. prosinca 2018., politička stranka brisana je iz Registra političkih stranaka, po pravomoćnosti rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu od 31. listopada 2018.

²⁷ Prema e-pošti Ministarstva uprave, od 18. veljače 2019., politička stranka brisana je iz Registra političkih stranaka, po pravomoćnosti rješenja Ministarstva uprave

Hrvatska braniteljska pučka stranka (HBPS)
 Hrvatska bunjevačka stranka (HBS)
 Hrvatska čista stranka prava (HČSP)
 Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS)
 Hrvatska demokratska stranka Dalmacije (HDSD)
 Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)
 Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)
 Hrvatska konzervativna stranka (HKS)
 Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)
 Hrvatska radnička stranka (HRS)
 Hrvatska seljačka stranka - Stjepan Radić (HSS - SR)
 Hrvatska seljačka stranka (HSS)
 Hrvatska seljačka stranka Braće Radić (HSS Braće Radić)
 Hrvatska socijalno - liberalna stranka (HSLLS)
 Hrvatska stranka prava - 1861 (HSP - 1861)
 Hrvatska stranka prava (HSP)
 Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)
 Hrvatska stranka pravne države (HSPD)
 Hrvatska stranka reda (HSR)
 Hrvatska stranka svih čakavaca kajkavaca i štokavaca (HSSČKŠ)
 Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)
 Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)
 Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)
 Istarska stranka umirovljenika - Partito Istriano dei pensionati (ISU - PIP)
 Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID - DI)
 Istarski demokratski sabor (IDS)
 Jadranska socijaldemokratska stranka Hrvatske (Jadranski socijaldemokrati)
 Liburnijska stranka (LIST)
 Lista za Rijeku (RI)
 Međimurska stranka (MS)
 Međimurski demokratski savez (MDS)
 Moderna demokratska snaga (MODES)
 Most nezavisnih lista (MOST)
 Mreža nezavisnih lista (MREŽA)
 Nada
 Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)
 Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)
 Nezavisna lista boljih (NLB)
 Nezavisna lista BURA (BURA)
 Nezavisna lista mladih (NLM)
 Nezavisna lista mladih za Imotski i Imotsku krajinu (MI ZA IM)
 Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)
 Nezavisna lista Višnjani (NLV)
 Nezavisna lista Zagreb (NLZG)
 Nezavisni seljaci Hrvatske (NSH)
 Nova Ljevica (NL)
 Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)
 Pametno
 Pločanska stranka (PLS)
 Pokret za modernu Hrvatsku
 Popravi grad - nova generacija (PG - NG)
 Primorsko goranski savez (PGS)

Projekt Domovina
 Promijenimo Hrvatsku (PH)
 Radnička fronta (RF)
 Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)
 Slobodna Hrvatska (SH)
 Snaga - Stranka narodnog i građanskog aktivizma (Snaga)
 Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)
 Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP)
 Splitska stranka umirovljenika (SSU)
 Stjepan Kožić - nezavisna lista (SKNL)
 Stranka Bošnjaka Hrvatske (SBH)
 Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)
 Stranka hrvatski vidik (SHV)
 Stranka hrvatskih umirovljenika - UMIROVLJENICI (UMIROVLJENICI)
 Stranka hrvatskog zajedništva (SHZ)
 Stranka razvoja i napretka (SRNA)
 Stranka umirovljenika (SU)
 Umirovljenička demokratska unija (UDU)
 Unija Kvarnera (UNIJA)
 Za grad
 Zagorska demokratska stranka (ZDS)
 Zagorska stranka (ZS)
 Zagorska stranka za Zagreb (ZSZ)
 Zagreb je naš!
 Zelena lista
 Zeleni savez (Zeleni)
 Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)
 Željko Lacković - Nezavisne liste
 Živi zid.

Financijske izvještaje za 2018. nisu objavile sljedeće političke stranke (55):

Agenda mladih demokrata (AMD)
 Autohtona - hrvatska seljačka stranka 1904 (A - HSS 1904)
 Autonomna regionalna stranka Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, otoka i Rijeke (ARS)
 Blokirani - deblokirajmo Hrvatsku (BLOKIRANI)
 Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)
 Budnica Hrvatska - Zajednica Bosanskih Hrvata (BH - ZBH)
 Dalmatinski demokrati (DD)
 Demokratska partija Srba (DPS)
 Demokratska prigorsko - zagrebačka stranka (DPS)
 Demokratski savez Srba (DSS)
 Demokratsko socijalna stranka Hrvatske (DSSH)
 Domovina
 Dubrovačka bošnjačka stranka (DBS)
 Građanska opcija grada Osijeka (GOGO)
 Građanska stranka Sisak (GSS)
 Hrvatska demokratska regionalna stranka (HDRS)
 Hrvatska demokratska stranka (HDS)
 Hrvatska inicijativa za dijalog (HRID)
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)
 Hrvatska stranka branitelja i domoljuba (HSBID)

Hrvatska stranka demokrata (HSD)
Hrvatska stranka građanskog otpora (HSGO)
Hrvatska stranka nezaposlenih (HSN)
Hrvatska stranka pravaškog bratstva (HSPB)
Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)
Hrvatski rast (Hrast)
Istarski laburisti (IL)
Jedina opcija
Jedino Hrvatska - Pokret za Hrvatsku (Jedino Hrvatska)
Komunistička partija Hrvatske (KPH)
Krila slobode Hrvatska nacionalistička stranka (Krila slobode)
Loza nezavisna lista (LOZA)
Maksimirska građanska inicijativa - ZAJEDNO (MGI - ZAJEDNO)
Modeli altruizma u politici (MAP)
Moja voljena Hrvatska (MVH)
Nova Hrvatska (NH)
Nova srpska stranka (NSS)
Paška stranka - Pag (PSP)
Pokret zajedno (PZ)
Rapski pučki sabor (RPS)
Sabor hrvatskih Roma
Sasvim mala stranka (SMS)
Savez komunista Hrvatske (SKH)
Socijalistička partija Hrvatske (SPH)
Splitska stranka (STS)
Srpska narodna stranka (SNS)
Srpska pravedna stranka (SPS)
Stranka umirovljenika Hrvatske - Blok umirovljenici zajedno (SUH)
Ujedinjena stranka prava (USP)
Ujedinjeni hrvatski domoljubi (UHD)
Umirovljenici Slavonije i Baranje (USIB)
Zagrebačka stranka umirovljenika (ZSU)
Zelena stranka (ZS)
Zeleni forum (ZF)
Zelinski laburisti - stranka Prigorja (ZL).

5.2. Nezavisni zastupnici

Nezavisni zastupnici dostavili su Uredu u zakonskom roku godišnje financijske izvještaje s propisanim dokumentima te ih objavili na svojim mrežnim stranicama.

5.3. Nezavisni vijećnici

U lokalnim jedinicama na dan 15. studenoga 2019. djelovalo je 1 185 nezavisnih vijećnika, kojima je mandat započeo nakon lokalnih izbora održanih u svibnju 2017. (Odluka Vlade Republike Hrvatske, o raspisivanju izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, s danom provedbe 21. svibnja 2017., Narodne novine 38/17), odnosno nakon prijevremenih izbora održanih u 2018. i 2019. Nezavisni vijećnici bili su obvezni dostaviti financijske izvještaje Uredu u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019.

Za nezavisne vijećnike kojima je mandat u tijeku (1 185), utvrđeno je:

- 1 167 nezavisnih vijećnika dostavilo je u propisanom roku ili tijekom i nakon obavljanja uvida (od 3. lipnja do 26. studenoga 2019.) financijske izvještaje u kojima su navedeni podaci o njihovom financijskom poslovanju
- 18 nezavisnih vijećnika nije dostavilo financijske izvještaje (do 26. studenoga 2019.).

ZAKLJUČAK

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019., političke stranke radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva mogu stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarine odnosno članskog doprinosa, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora. Navedene prihode (osim prihoda od članarina odnosno članskog doprinosa i organiziranja stranačkih manifestacija), mogu stjecati i nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici. Također, političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici, mogu se financirati iz sredstava državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima ovim Zakonima. Navedena sredstva mogu se koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom (čije je donošenje propisano odredbama članka 28. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019. te članka 50. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019.).

Političke stranke, nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019., Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019. te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Financijskom revizijom 45 političkih stranaka i šest nezavisnih zastupnika obuhvaćeni su financijski izvještaji i poslovanje za 2018. Osim navedenog, obavljen je i uvid u financijske izvještaje za 43 izvanparlamentarne političke stranke te 59 nezavisnih vijećnika, kojima je mandat u tijeku (koji do 3. lipnja 2019. nisu Uredu dostavili godišnje financijske izvještaje, godišnji program rada i financijski plan te izvještaj o primljenim donacijama, za 2018.).

Kod najvećeg broja političkih stranaka, utvrđene su nepravilnosti i propusti u području računovodstvenog poslovanja (između ostalog, ustrojavanje i vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja te obavljanje popisa imovine i obveza).

Kod nezavisnih zastupnika nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koje bi utjecale na istinitost i realnost financijskih izvještaja te usklađenost poslovanja.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju političkih stranaka i nezavisnih zastupnika, Ured je dao naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela istinitom, pouzdanom i točnom iskazivanju sredstava, izvora sredstava te prihoda i rashoda u financijskim izvještajima, povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitosti korištenja sredstava. Revizijom za 2018. dano je 210 naloga i preporuka, od čega se na političke stranke odnosi 198 ili 94,3 % te nezavisne zastupnike 12 ili 5,7 %.

U skladu s odredbama članka 94. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, Ured obavještava Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i dostavlja cjelokupnu dokumentaciju o svim utvrđenim povredama Zakona.

U prilogu se daju pojedinačna izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2018. (za 45 političkih stranaka i šest nezavisnih zastupnika).